هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

٢٦

٢٠٠١ ـ بەرگی بیست و شەش

چاپی یەکەم ٢٠٠١

پێڕست:

پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی دەستپێك ٢٠٠١/٣/١٥ ـــــــ ل ٧
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە یەك ٢٠٠١/٣/١٨ ـــــــ ل ١٦
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە دوو ٢٠٠١/٣/٢٨ ـــــــ ل ١٩
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە سێ ٢٠٠١/٣/٣١ ـــــــ ل ٥٦
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە چوار ٢٠٠١/٤/٢ ـــــــ ل ٧٢
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە پێنج ٢٠٠١/٤/٩ ـــــــ ل ١٠٨
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە شەش ٢٠٠١/٤/١١ ـــــــ ل١٥٤
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە حەوت ٢٠٠١/٤/١٨ ـــــــ ل١٨٠
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە هەشت ٢٠٠١/٥/٢ ـــــــ ل٢٢٥
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە نۆ ٢٠٠١/٥/١٦ ـــــــ ل٢٥٦
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە دە ٢٠٠١/٥/١٧ ـــــــ ل٢٩٤
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە یازدە ٢٠٠١/٦/٤ ـــــــ ل٣٣٠
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە دوازدە ٢٠٠١/٦/٥ ـــــــ ل٣٤٢
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە سیازدە ٢٠٠١/٦/٢٠ ـــــــ ل٣٩٧
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە چواردە ٢٠٠١/٦/٢٦ ـــــــ ل٤٤٠
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە پازدە ٢٠٠١/٦/٢٧ ـــــــ ل٤٥١
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە شازدە ٢٠٠١/٦/٢٨ ـــــــ ل ٤٥٨
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە حەڤدە ٢٠٠١/٦/٣٠ ـــــــ ل ٥٥٠
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە یەكی نارەسمی ٢٠٠١/٣/٣٠ ـــــــ ل ٥٦٩
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە یەكی نائاسایی ٢٠٠١/٧/٢ ـــــــ ل ٥٩٠
پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی ژمارە دووی نائاسایی ٢٠٠١/٨/١٥ ـــــــ ل ٦٣٤

المادة السابعة: على مجلس وزراء اقليم كوردستان تنفيذ هذا القرار.
المادة الثامنة: يعمل بهذا القرار من تاريخ صدوره في وقائع كوردستان.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:
بەڕێزان پرۆژەی بڕیارەکە ئاراستەی لیژنەی یاسایی و دارایی ولیژنەی خدمات و کشتوکاڵ دەکەین، خاڵی دووەمی بەرنامەی کارمان کە خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای چوارەمین هەموار کردنی یاسای ژمارە(٦)ی ساڵی ١٩٩٣، (یاسای بەڕیوەبەردنی شارەوانییەکانی هەرێمی کوردستانی عێراق)ە. فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:
قانون رقم ( )لسنة ( )
التعديل الرابع
لقانون رقم (٦) لسنة ١٩٩٣
قانون ادارة بلديات اقليم كوردستان العراق
تعدل المادة العشرون وتقرأ كالاتي:
المادة العشرون:
١- يكافأ رئيس واعضاء مجلس البلدية من غير الموظفين شهرياً حسب التفصيل المبين ادناه:

الصنف	الرئيس	العضو
الخاص	٤٠٠٠ دينار	١٠٠٠دينار
الممتاز	٣٠٠٠ دينار	٨٠٠ دينار
الاول	٢٠٠٠ دينار	٧٠٠ دينار
الثاني	١٧٥٠ دينار	٦٠٠ دينار
الثالث	١٥٠٠ دينار	٥٠٠ دينار
الرابع	١٠٠٠ دينار	٤٠٠ دينار

٢- للموظف العضو او المنتخب للرئاسة اختيار الراتب الشهري او المكافأة الواردة في الفقرة (١) اعلاه.
٣- يجوز ان يتفرغ بعض اعضاء المجلس البلدي بناءاً على اقتراح من المجلس ومصادقة الوزير لمهام المجلس ويفضل ان لا تزيد نسبة المتفرغين على ثلث اعضاء المجلس البلدي.
٤- تعتبر خدمة رئيس واعضاء المجلس مجزية لكافة اغراض الخدمة الوظيفية.
تعدل المادة الثانية والثلاثون وتقرأ كالاتي:
المادة الثانية والثلاثون:

أ- للوزارات ان تطلب من البلدية القيام بصورة مؤقتة او دائمة باي عمل يمكن القيام به من قبل البلدية بصورة اجدى وانفع للجمهور.

ب- لمجلس الوزراء وفق القوانين المرعية فك ارتباط الدوائر الخدمية التي لها تماس مباشر بالمواطنين عن الوزارات المختصة وربطها بالبلدية.

تعدل المادة الحادية والاربعون وتقرأ كالاتي:

المادة الحادية والاربعون:

لايجوز القيام باي بناء قبل استحصال اجازة بناء من البلدية، وعلى البلدية استشارة التخطيط العمراني المختص بالنسبة للعمارات السكنية.

تضاف الفقرتان التاليتان الى المادة الثانية والاربعين:

١- تنظم الميزانية وفق تعليمات وزارة المالية والاقتصاد.

٢- للمجلس البلدي مناقشة الميزانية واقرارها ورفعها الى الوزير للمصادقة عليها.

تعدل المادة التاسعة والاربعون وتقرأ كالاتي:

المادة التاسعة والاربعون:

١- لمجلس الوزراء بناءا عى اقتراح الوزير حل المجلس البلدي، اذا فقد المجلس اكثرية اعضائه وله تشكيل لجنة مؤقتة تناط بها اعمال المجلس البلدي المنحل لحين اجراء انتخاب المجلس البلدي ولايجوز لهذه اللجنة ان تتخذ اي قرار في معالجة اية قضية يقتضي الصرف عليها من صندوق البلدية ولم يسبق للمجلس ان اتخذ قرارا بها عدا المصاريف الدائمة الاعتيادية المرصدة في الميزانية المصدقة الا في حالات الضرورة بناءا على اقتراح الوزير و مجلس الوزراء.

٢- على الوزير ان يعلن الانتخابات في المنطقة التي يتقرر حل المجلس فيها بموجب الفقرة السابقة اعلاه خلال مدة شهر من تاريخ حل المجلس لانتخاب مجلس يحل محل المجلس السابق وتكون مدته مكملة له اذا كانت المدة المتبقية تزيد عن ستة اشهر.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەم پرۆژەیەش ئاراستەی لیژنەکانی یاساو لیژنەی خدمات ولیژنەی دارایی دەکەین ئەگەر شتێک نەبێت ئەوە دەچینە سەر خاڵی سێیەمی بەرنامەی کار، کاک د.ناسح تێبینیت هەیە؟ فەرموو.

بەڕێز د.ناسح غەفور رەمەزان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەموو لایەک دەزانن بەم زووانە هەڵبژاردن بۆ شارەوانییەکان دەکرێت لە هەرێمی کوردستان بۆیە پێم باشە ئەو پرۆژەیەی کە لەبەر دەستدایە ئەوەی هەموار کردنی یاسای شارەوانییەکان پێش بخرێت ئەگەر بتوانرێت لە ماوەیەکی زۆر نزیکدا ئەو پرۆژەیە ئامادە بکرێت وبخرێتەوە بەردەستی ئێمە جارێکی تر بۆ بڕیار دان، سوپاس.

مـاددەی «٤٢» لیـژنەی هاوبەش لەگـەڵ دەقی پرۆژەکـەین بە مـەرجێ برگـە «٣، ٤»ی مـاددە بنەرەتییەکە لابردرێ، چونکە لەگەڵ یەکتردا گونجاو نین.

ماددەی «٤٩» لیژنەی هاوبەش لەگەڵ پرۆژەکەیە کەوا جێگای ماددە بنەرەتییەکە بگرێت.

شێروان حەیدەری

جێگری لیژنەی یاسا

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن:

کـەواتا ئەوە رای هاوبەشی هەردوو لیـژنەی یاسـا و خـزمـەتگوزارییـە، دێینە سـەر رای لیـژنەی دارایی، کاک جەمیل فەرموو.

بـەڕێـز جـەمـیـل عـەبـدی سـنـدی:

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن.

المجلس الوطني لكوردستان العراق

اللجنة: المالية والاقتصادية

العدد: ج/٧

التاريخ: ٢٠٠١/٤/١١

السيد رئيس البرلمان المحترم

م/ التعديل الرابع لقانون رقم «٦» لسنة ١٩٩٣

قانون وزارة بلديات إقليم كوردستان العراق

تحية واحتراماً

اجتمعت لجنتنا يوم الاربعاء الموافق ٢٠٠١/٤/١١ لدراسة ومناقشة مشروع التعديل الرابع لقانون رقم «٦» لسنة ١٩٩٣ (قانون إدارة بلديات اقليم كوردستان العراق) وندون ادناه توصياتنا:

١ـ المادة «٢٠» فقرة «٢» تقرأ كالآتي: (للموظف المنتخب للرئاسة أو العضوية أختيار الراتب والمخصصات الشهرية أو المكافئة الواردة في الفقرة «١» من هذه المادة.

٢ـ المادة «٢٠» فقرة «٤»: تضاف كلمة «الموظفين» بعد كلمة «المجلس» وتقرأ كالاتي: (تعتبر خدمة رئيس وأعضاء المجلس الموظفين مجزية لكافة أغراض الخدمة الوظيفية).

٣ـ المادة «٣٢» من المشروع الفقرة «أ» توصي اللجنة بالاكثرية حذف كلمة «أو دائمة» من هذه الفقرة وأضافة عبارة (على ان لا تتحمل البلدية أية نفقات) كما جاءت في نص المادة الثانية والثلاثون من القانون.

٤ـ المادة «٤١» توصي اللجنة بأن تقرأ المادة كالآتي (لا يجوز القيام بأي بناء قبل استحصال إجازة بناء من البلدية).

مع فائق التقدير

جميل عبدي السندي

رئيس اللجنة المالية والاقتصادية

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، ئێستا مادده بە مادده ئەیخوێنینەوە پاشان گفتوگۆی لەسەر دەکەین، کاکەڕەش فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

المادة الاولى:

تعدل المادة « ٢٠ » كالآتي:

١ـ يكافأرئيس وأعضاء مجلس البلدية من غير الموظفين شهرياً حسب التفصيل المبين أدناه، الصنف الخاص: الرئيس « ٤٠٠٠ » دينار، العضو « ١٠٠٠ ».

ممتاز: الرئيس « ٣٠٠٠ »دينار، العضو « ٨٠٠ »دينار.

الاول: الرئيس « ٢٠٠٠ » دينار، العضو « ٧٠٠ » دينار.

الثاني: الرئيس « ١٧٥٠ » دينار، العضو « ٦٠٠ »دينار.

الثالث: الرئيس « ١٥٠٠ » دينار، العضو « ٥٠٠ »دينار.

الرابع: الرئيس « ١٠٠٠ » دينار، العضو « ٤٠٠ » دينار.

٢ـ للموظف العضو او المنتخب للرئاسة أختيار راتب شهري أو المكافئة الواردة في الفقرة « ١ » أعلاه.

٣ـ يجوز ان يتفرغ بعض أعضاء المجلس البلدي بناءاً على أقتراح المجلس ومصادقة الوزير لمهام المجلس ويفضل ان لا يزيد نسبة المتفرغين عن ثلث أعضاء المجلس.

٤ـ تعتبر خدمة الرئيس وأعضاء المجلس مجزية لكافة أغراض الخدمة الوظيفية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ڕای لیژنەی یاسایی لەسەر ئەم ماددەیە، فەرموو.

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕای ئێمە لەگەڵ پرۆژەکەین.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، ڕای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە برگە«١» رای لیژنەی ئێمە لەگەڵ دەقی پرۆژەکەیە، بەڵام سەبارەت بە برگە«٢» تاوەکو ئیستغلال نەبێت مووچەی مانگانە و دەرماڵە جیاوازە، لەبەر ئەوەی «للموظف العضو او المنتخب للرئاسة أختيار الراتب والمخصصات الشهرية أو المكافأة الواردة»، واتا یا مووچە و دەرماڵە وەرگرێت، یا موکافەئە وەرگرێت، وشەی «الرئيس»یش پێش وشەی «العضو» بێت.
برگەی دووەم (للموظف المنتخب للرئاسة أو العضوية اختيار الراتب او المخصصات الشهرية أو المكافأة الواردة في الفقرة (١) من هذه المادة).
تێبینی دووەمم دەربارەی برگەی چوارەمە چونکە بە شێوەیەکی گشتی نووسراوە لەوانەیە هەفتەی چوار کۆبوونەوە دەکات چۆن بۆ هەموویان (حسابى خدمه مجزيه للوظيفه) بکات، چونکە ئەوە نە (توقيفات التقاعديه) دەدات، لەبەرئەوە بە تەنیا (تعتبر خدمه رئيس واعضاء المجلس الموظفين) واتا ئەوەی موظف بێت یان بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی هەڵبژێردرێت یان بۆ ئەندامانی ئەنجومەن ئەگەر (موظفين) بێت بۆئەوان حساب دەبێت (حساب الخدمه المجزيه لكافه اغراض الخدمه الوظيفيه)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسا فەرمون.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە بڕیارمان دابوو کە هەر ئەندامێک تەبدیل بکرێت بۆ وەزارەتی داراییمان تەبدیل کرد بەڵام هەر ئەندامێکی لیژنەکان ئازادن کە رای خۆیان بدەن لەسەر کارەکەی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینییان هەیە لەسەر هەموارکردنی ماددە (٢٠) دەستیان بەرز بکەنەوە بۆئەوەی ناونووسیان بکەین، فەرموو کاک رەجەب شەعبان.

بەڕێز رەجەب شەعبان تەیب:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خاڵی چوار دەڵێت: (تعتبر خدمه رئيس واعضاء المجلس) من پێشنیار دەکەم (من (الموظفين) زیاد بکرێت هەتا هیچ گومانی تێدا نەمێنێت بۆ فەرمانبەران. واتا بەو شێوەیە بێت (اعضاء المجلس من الموظفين مجزيه لكافه اغراض الخدمه الوظيفيه)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، کاکەرەش فەرموو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی ئەو پارانەی کە داندراوە لە نێوان سەرۆک و ئەندام هەرگیز گونجانی نییە هیچ گونجاو نییە بۆ نموونە (٤) هەزار دینار لەگەڵ (هەزار) دینار (٣) هەزار دینار لەگەڵ (٨٠٠) دینار (٢٠٠٠) دینار لەگەڵ (٧٠٠) دینار یان (١٧٥٠) دینار، لێرە دانراوە ئەندام لەوانەیە کارمەندێکی زۆر بەسیت کارگوزارێکی شارەوانی بە (٤٠٠) دینار گونجاو نییە ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانیش (٤٠٠) دینار وەربگرێت لەبەرئەوە پێشنیار دەکەم هی ئەندامەکان مووچەیان بەلای کەم (٥٠ ٪)ی رەئیس بێت بەنیسبەت هەر شارەوانییەکی کە تەقدیر کراوە (٥٠ ٪)ی مووچەی ئەندام و سەرۆکی شارەوانی من وا پێشنیار دەکەم، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زۆر سوپاس، بەڕێز مەلا هادی فەرمو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای ئێمەش هەمان رای لیژنەی یاسایە بەڵام بەنیسبەت سنفی سێ و چوار ئەوان متناسقن و لێک نزیکن، باشە هی ئەوانی تر سنفی ممتاز و سنفی تایبەت و یەکەم ئەوانە بگۆڕێ وەکو رای کاکەڕەش گوتی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز جەلال خۆشناو فەرموو.

بەڕێز جەلال سەلیم خۆشناو:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

منیش لەگەڵ رای بەڕێز کاکەڕەش نەقشبەندیە بەنیسبەت موکافەئەی ئەندامانی ئەنجومەنی شارەوانی کە (٥٠ ٪)ی هی سەرۆک بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس بەڕێز شێخ یەحیا فەرمو.

بەڕێز یەحیا محەمەد عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەر هەمان قسەی کاکەڕەش ئاماژەی بۆ کرد لەسەر بابەتی جیاوازی لە نێوان موکافەئەی سەرۆک و ئەندام بەراستی جیاوازییەکەی گەلێک زۆرە ئەگەر لیژنەی دارایی و لیژنەی یاسا پێشنیارێک بکەن رەنگە باش بێت، تەنیا ئەو رایەی کاکەڕەش بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس. بەڕێز کاک شێروان حەیدەری فەرمو.

بەڕێز شێروان ناسح حەیدەری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

قسەکانی من کاکەڕەش ئاماژەی بۆ کرد، زیاد کردنی موکافەئە شتێکی باشە بەڵام ئەگەر تەماشا بکەین سنفی تایبەت سەرۆکی شارەوانی (٤٠٠٠) دیناری بۆ دانراوە بەڵام سنفی چوار (١٠٠٠) دیناری بۆ دانراوە واتە چوار بەرابەری ئەو وەردەگرێت واتا نزیک کردنەوەی موکافەئە لەیەکتری شتێکی باشە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

من لەسەر بڕگەی چوار قسەم هەیە لێرە نووسراوە (تعتبر) واتا مەوزوعەکەی رەچاو کردووە کەچی بڕگەکە پەیوەندی بە ژمارەکانەوە هەیە (ترفیعة، علاوة، سنوات خدمة) ئەمانە هەمووی ژمارەن دەبێ بگوترێت (تحتسب) من تەماشای هەموو یاساکانی ترم کردووە کە ئەو مەوزوعە هەبێت هەموو جار لە جیاتی (تعتبر) نایەت دەگوترێت (تحتسب خدمة رئیس واعضاء المجلس من الموظفین) ئەوە یەکێکیان، ئەوەی تر دەبێت باسی تقاعد بکرێت تاکو دیار ببێت خدمەی وظیفی لەوانەیە هەندێک موظف حساب نەکەن بۆ تقاعد واتا ئەو موزەفەی پەیوەندیی بە مەوزوعەوە هەیە ئینجا بگوترێت (تحتسب مدة خدمة رئیس واعضاء المجلس من الموظفین لکافة اغراض الخدمة) ئەگەر واش نەبێت (لاغراض العلاوة والترفیع والتقاعد) بێت لە یاساکانی تر وا هاتووە کە دیاری کراوە یانی خدمەی وەزیفی کە علاوەیە و ترفیعە و تقاعدە ئەگەر خدمەی وەزیفی بمێنێت تقاعد داخل دەبێت.

سەبارەت بڕگە سێ لێرە هاتووە دەگوترێت (یجوز ان یتفرغ بعض الاعضاء ویفضل ان لا تزید) لێرە یفضل بوارێک دەکاتەوە دەبێت ئەو ژمارەیەش دیاری بکەین بڵێین (علی ان لا تزید نسبة المتفرغین «مثلاًعن الثلث»)، بەڵام ئەو (یفضل)ە بوارێک دەکاتەوە لەوانەیە هەر شارەوانییەک بە شێوەیەک بیکات لە خاڵەکانی ترێش لەگەڵ برادەران ئاماژەم دا کە (٥٠٪) بێت و موکافەئە بەیەک رێژە بێت بۆ هەمووان باشترە، سوپاس، کاک سەعید یەعقوبی فەرمو.

بەڕێز محەمەد سەعید ئەحمەد یەعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

قسەی من کرا، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس. مامۆستا مەلا محەمەد تاهیر فەرمو.

بەڕێز مەلا محەمەد تاهیر زین العابدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یەکەم: لە بڕگە یەک سەبارەت بە داڕشتنەکە (غیر الموظفین) زیادە، چونکە لە بڕگە دوو هاتووە سەرۆک و ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی ئارەزوومەندن کام لە مووچەو موکافەئە هەڵدەبژێرن بەرای من (الموظفین) لە موعەدەلەکە هەیە وا دەزانم لێرەش بە هەڵە هاتووە. دووەم: حەقل بۆ موکافەئەی (نائب رئیس) دانەنراوە کە هەر ئەنجومەنێک جێگری سەرۆک بۆ خۆی هەڵدەبژێرێت بەپێی مادده (٢١)ی ئیدارەی بەلەدیات تەناسوبی بەینی موکافەئاتیش کە باسیان کرد من خۆم تەئییدیان دەکەم لە حەقلی (الصنف) وشەی (ممتاز) لەرووی زمانەوانییەوە جوانترە کە ئەلف لامێکی بۆ زیاد بکرێت بۆئەوەی وەکو ئەوانی تر بێت. سەبارەت بە حەقلی چوارەمیش پشتگیری رای لیژنەی دارایی دەکەم (للموظف المنتخب للرئاسة أو عضوية المجلس) وەکو چۆن وتوویەتی وا بێت. وشەی (یفضل)یش بۆ یاسا حاسم نییە بگوترێت (علی ان لا تزید)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس د. ناسح فەرمو.

بەڕێز د. ناسح غەفور رەمەزان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دیسانەوە سەبارەت بە بڕگەی یەک من تێبینیم هەیە کە تەنسیق نییە، لە نێوان ئەو پارەیەی بۆ سەرۆکەکان دیار کراوە لەگەڵ ئەندامانداا جیاوازییەکی زۆری هەیە پێم باشە هی سەرۆکەکان جیاوازییەکەی ئەوەندە زۆر نەبێت هی تایبەت چوار هەزار بێت هی ممتاز ٣٥٠٠ بێت هی یەکەم ٣٠٠٠ بێت هی دووەم ٢٥٠٠بێت هی سێیەم ٢٠٠٠ بێت هی چوارەم ١٥٠٠ بێت واتا هەریەکەو (٥٠٠)ی لێ بێتە خوارەوە ئەو ڕێژەیەش سەبارەت بە ئەندامانەوە کە کرا شتێکی باشە (٥٠ ٪)ی سەرۆکەکانیان هەبێت.

منیش لەگەڵ تێبینییەکەی مامۆستا مەلا تاهیردام وەکو جەنابیشت گوتت (بشرط) بێت یان بگوترێت (علی ان لا تزید) لە جیاتی یفضل باشترە، دەربارەی ئەوەی لیژنەی دارایی پێشنیاری کردووە کە وشەی (موظفین) زیاد بکرێت من پێم باش نییە لە پرۆژەکە دروستتر هاتووە، چونکە کە بڵێی (موظفین) باشە یەکێک هەڵدەبژێردرێت بۆ ئەندامی سبەی دادەمەزرێت ئەم چوار ساڵەی بۆ حساب ناکرێت ئەگەر وشەی موظفین بۆی دیاری بکەین بۆیە من پێم باشە چۆن لە پرۆژەکە هاتووە بەو شێوەیە بمێنێتەوە، سوپاس. لیژنەی یاسا فەرموو.

بەڕێز کــاکــەڕەش مــحــەمــەد نەقــشــبــەندی:

بــەڕێــز ســـــــەرۆکــی ئــەنجـــــــومـــــــەن.

بەنیسبەت بڕگەی یەکەوە ئەوە پێشنیاری لەسەر کرا. بڕگە چوار بەڕێز د. ناسح باش بۆی چوو کە وشەی (موظفین)ی هەر تێدا نەبێت، چونکە خەڵکێک هەیە تعیین دەبێت لەوانەیە ئەندازیارێکە یان پارێزەرێکە کــە تعــیین دەبێت بۆ مــاوەی چوار ســاڵ دوای ئەوە دەچێت لە وەزیفــەیەکی تر دادەمەزرێت ئەم چوار ساڵەی بۆ بەخۆڕایی بڕوات؟ بە خزمەت بۆی حساب دەکرێت و دەچێتە سەر نسبەکەی، بەڵام ئەوەی کە کاک ئیبراهیم سەعید پرسی خراپ نییە بۆ روونکردنەوە بگوترێت (لکافة اغراض الخدمة والتقاعد) تەنیا ئەو دوو وشەیە بەسە (تعتبر و تحتسب) هیچ جیاوازییان نییە هەردووکیان هەر دەبێت بەڵام باشترە بگوترێت (تعتبر خدمة رئیس واعضاء المجلس مجزیة لكافة اغراض الخدمة والتقاعد)، وشەی (تقاعد) لە جیاتی خدمەی وظیفیەکەی بڕوات خراپ نییە. لێرە وشەی وەزیرمان لابردبوو برادەران هیچ کامیان باسیان نەکرد بۆ ئەوەی لیژنەی یاسا لە بڕگــە سێ (یجوز ان یتفرغ اعضاء المجلس البلدي بناءاً علی اقتراح من المجلس)نووسیومانە (اقتراح من قبل الرئیس ومصادقة المجلس) نەمان نووسیوە «مصادقة الوزیر».

وشەی یفضلیشمان دانا وتمان لەوانەیە هەندێ جار پێویستترە لە سێ یەک تەفروغ بکەن ئەوە بەجێ دێلین بۆ تەقدیری هەردوو لایان لەلایەنی یاساییش راناوەستێت ئەگەر بگوترێت ویفضل بەوپێیە لەوانەیە (حسم) نەکراوە، چونکە لەوانەیە هەندێ جار ئەگەر لە سێ یەک زیاتریان پێویست بێت لەوانەیە یاساکە هەموار بکەن، بەڵام بەو شێوەیەی هاتووە تۆزێک مرونەی تێدایە لەڕووی یاسایشەوە هیچ گرفتێک دروست ناکات، سوپاس.

بــەڕێــز ســـــــەرۆکــی ئــەنجـــــــومـــــــەن:

سوپاس. بەڕێز وەزیری شارەوانی فەرمو.

بەڕێز مـــەئمـــون بریفکانی/وەزیری شـــارەوانی:

بــەڕێــز ســـــــەرۆکــی ئــەنجـــــــومـــــــەن.

سەبارەت بە موکافەئەی سەرۆک و ئەندامان بەنیسبەت ئەو ئەندامانە هەفتەی یەک دانیشتنیان هەیە موتەفەریغ نینەو (٣٠) رۆژ دەوام ناکەن و ئەگەر تەماشای یاسای کۆنیش بکەین هەر لە (٣٠٠ تا ١٠٠) دینار وەردەگرن ئێستا دەبێت رەچاویشی بکەین سنفی چوارەم و سێیەم و دووەم لە ناوچەی زۆر دوورن (نائی) لەوانەیە تەرخان کردنی پارەش ئەوەندە ئاسان نەبێت، بەڵام ئەگەر ئەنجومەن بە گشتی رازییە لەسەر رێژەیەک زیادە خراپ نییە.

ســەبارەت بە (للموظف العضو او المنتخب للرئاسة اختیار الراتب الشهري او المكافأة الواردة) لێرە پێشنیاری جەماعەت ئەوەیە دەرماڵەی مانگانەو والمكافأە الوارده یانی خۆی فەرمانبەر یان ئەو موکافەئەیە هەڵدەبژێرێت یان مووچەی خۆی بەهەمــوو دەرماڵەکانەوە وەردەگرێت ئەوە زۆر

روونە من بە پێویستی نازانم کە ئەوە بگۆڕدرێت کەواتە یان ئەوە وەردەگرێت، یان ئەوەی تر، بۆ نموونە فەرمانبەرێک ئەندامی ئەنجومەنی نیشتمانییە یان لێرە پارە وەردەگرێت یان لە فەرمانگەی خۆی وەریدەگرێ.

دەربارەی تەفەروغ ئێمە حەز دەکەین هەموویان تەفەروغ بکەن، بەڵام قەبوول ناکەن یەکێک ئەندازیارە نایەت نووسینگەی خۆی بۆ من بەجێ بهێلیت یان مانگی بە هەزار دینار ئیش بکات یان بە هەزارو پێنج سەد دینار ئیش بکات یان دکتۆرێک عیادەی خۆی بەجێ بهێلێت ئێمە حەزدەکەین تەفەروغ بکەن بەڵام ئێمە تەوەقوع دەکەین ئەو ڕێژەیە بەسە لەوانەیە هەموو ئیختساسەکان نەیەن بەڵام بۆ وشەی (یفضل) ئێمە مەتاتییەتێکمان داوە واتا تۆزێک حەدی نەبێت.

دەربارەی (مصادقة الوزیر) یان (اعضاء المجلس البلدي) ئەو مەوزوعەی تەفەروغ لەوانەیە ئیشکالێکی داخلی دروست بکات یان ئێمە لە وەزارەت زۆر رازی نین ئەو ئیختساسانە تەفەروغ بکەن ئیحتماله بڵێین موسادەقەی وەزیری تێدا نەبێت ئەوە رۆژانە پەیدا نابێت یەک جار پەیدا دەبێت.

دەربارەی (تعتبر خدمة رئیس واعضاء المجلس مجزیة لکافة اغراض الخدمة الوظیفیة)، ئەوانە شەملی موظف ناکەن، چونکە موظف خۆی یاسای خۆی هەیە چ سەرۆک شارەوانی بێت یان فەرمانبەری ئاسایی بێت ئێمە ئەو بڕگەیەمان زیاد کرد لەبەر خەڵکێکی مەدەنی ئەوانەی فەرمانبەر نین و دێنە ناو ئەنجومەنی شارەوانی بۆ ئەو ماوەیە بۆ ئەوان بەخۆڕایی بڕوات ئەوان سوود ببینن لەوە کە دەڵێین (لکافة اغراض الخدمة الوظیفیة) ئەوە شمولی هەموو تەقاعود و هەموو شتێک دەکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس. کاک جەمیل فەرمو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینی برادەران کە دەڵێن لە نێوان سەرۆک و ئەندام جیاوازییەکی زۆر هەیە ئەوان وا تەسەور دەکەن. سەرۆک دەوامێکی بەردەوام دەکات رۆژانە (٦) سەعات لە بەیانی، ئێوارەش بەلای کەمی سێ سەعات دەوام دەکات واتە هەفتەی (٥٠) سەعات دەوام دەکات، بەڵام ئەندام لە هەفتەدا یەک کۆبوونەوە دەکات ئایا ئەو کۆبوونەوەیە سەعاتێک دەخایەنێت یان سەعاتێک و نیو یان زۆر زۆر دوو سەعات هەروەها هەموو بەرپرسییەکانی سەرۆک دەکەوێتە سەر سەرۆک ئەو نوێنەرایەتی شارەوانی دەکات لە دادگاکان و هەموو شتێک لەبەر ئەوە (٤٠٠٠) دینار بەرامبەر (١٠٠٠) دینار ئەو هەزار دینارە زۆرە کەم نییە با برادەران حسابی بکەن (١١) ئەندامن ئەوە

(۱۱۰۰۰)دینار (٤۰۰۰)دیناریش بۆ سەرۆک مانگانە (۱٥۰۰۰) دینار لە شارەوانی دەروات واتا سالآنە (۱۸۰۰۰۰) دینار باشە ئەو ئەندامانە هاتوونە خزمەتی ئەو شارە بکەن یانیش ببنە بارگرانییەک لەسەر بوودجەی هەولێر، لەبەرئەوە ئەو مەبلەغانەی کە دانراون زیاد دانراوە نەک کەم رای لیژنەی داراییش ئەمە زۆر بوو بەلآم زۆربەی برادەران لەوانەیە لە ئەنجومەنی وەزیران لەسەری رێککەوتون، بەلآم من خۆم لەگەڵ ئەوە بووم کەمی بکەن، بەلآم ئێمە ئیلتزام بە زۆربەی دەنگدان دەکەین کە گوترا وەکو خۆی بمێنێت کەمی ناکەین، بەلآم لەگەڵ مەسەلەی زیاد بوون ئەوە شتێکی نارەوایە.
شارەوانییەکی بچوک وەختێ لە هەقی خۆی دەرنەچێت وەزارەتی شارەوانیش پارەی نییە ئەوە هەموو بار گرانییەکە دەکەوێتە سەر خەزینەی دەوڵەت و وەزارەتی دارایی و ئابووری ئایا ئەو پارەیە بۆ خزمەتی شار چاکترە یان بۆ ئەو برادەرانەی کە نوێنەرایەتی ئەو شارە دەکەن لە گیرفانی خۆیان کامیان چاکترە؟.
بەرێز کاکەرەش فەرمووی بۆ پلەی چوارەم (٤۰۰) دینار کەمە، ئەوە بۆ ناحیەیە ئەو ئەنجومەنە لەوانەیە مانگی دوو جار کۆبوونەوە بکات شارەوانی ئەو شارۆچکەیەش هەر موحتاجە بیداتێ یان وەزارەتی دارایی بێت یانی پارەی ئەو لە دەرهەقی خەرجییەکانی ئەو دەرناچێ. دەرچووی کۆلێژ بە (۱٤۸) دنیار دادەمەزرێت (۳۰) دیناریش زیادەی پەرلەمانی هەیە کە هەمووی ناکاتە (۱۸۰) دینار دەکاتە (۱۷۸) دینار هی تەقاعودی لێ دەروات رۆژانەش شەش سەعات دەوام دەکات هەموو مووچەکەشی (۱۷۰ ـ ۱۸۰) دینارە ئەندامێک لە ناحیەیەک (٤۰۰) دینار وەردەگرێت کە دوو هەفتە جارێکیش لەوانەیە ئامادەنەبێت لەبەرئەوە ئەو مەبلەغەی دانراوە زیادەو کەم نییە و نابێت ئێمە بەراوردی سەرۆک بە ئەندام بکەین، چونکە بەلای کەمی سەرۆک هەفتانە (٥۰) سەعات دەوام دەکات، بەلآم ئەندام هەفتەی یەک سەعاتیش دەوام ناکات لەوانەیە کۆبوونەوەکە سەعاتێک بێت یان لە ناحیە نیو سەعات بێت.
دەربارەی برگە (۲) کە مووچەو دەرماڵەیە بۆئەوەی ئیشکال نەمێنێت داوامان کرد کە ببێتە راتب و مخصصات شهریە بۆئەوەی خراپ بەکار نەهێنرێت (سوء استغلال) نەکرێت.
دەربارەی برگەی (۳) ئێمە لەگەڵ دەقە هەموارکراوەکەداین کە دەڵێت (مصادقة الوزیر) پێویستە نە هەر سەرۆک شارەوانییەک بۆخۆی داوا بکات و ئەنجومەنەکە هەمووی موتەفەریغ بێت ئەمە دەبێتە بارگرانییەکی زۆر لەسەر وەزارەتی شارەوانی بە پلەی یەک و حسابی وەزارەتی دارایی دەبێت لەبەرئەوە موسادەقەی وەزیر شتێکی زۆر پێویستە ئەگینا بۆ وەزیری شارەوانیمان هەیە؟، لە هەندێ ولآت وایە، چونکە خۆی وەزیری شارەوانی نییە، یاخود شارەوانی سەر بە (ئیدارەی محلی) بێت ئەوە شتێکی ترە، بەلآم لێرە وەزارەتی شارەوانیمان هەیە، لەبەرئەوە موسادەقەی وەزیر شتێکی زۆر پێویستە، چۆن شت لە شارەوانی بکرێت بێ موسادەقەی وەزیر؟!.
دەربارەی خدمە کە ئایا خدمەی مجزی بێت بۆ هەموو اعضاء بۆ اغراض الخدمە الوظیفیە؟،

خدمەی وەظیفی یاساو نیزامی خۆی هەیە ئەوەندە سەعات دەوامە ئەوەندە لە مووچە (استقطاع) دەکرێت بۆ فەرمانگەی خانەنیشینی، باشە چۆن بۆی بە خدمە حساب بکرێت و تەقاعودیش وەربگرێت و پابەندی هیچ دەوامێک نەبێ و بە یاساو نیزامی خدمەش نەکات؟ و نە هیچ نیسبەک لە پارەکەی معاشەو نە راتب و نە تقاعدیشە؟ سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاکەڕەش فەرمو.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو بۆچوونانەی لیژنەی دارایی لەوانەیە بەڵگەی خۆیان هەبێت تا رادەیەک بەڵام زۆریشی لەجێی خۆی نییە چونکە زۆر ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی موتەفەریغن، کابرایەک بە (٣٠٠) دینار یان (٤٠٠) دینار نایەت تەفەروغ بکات بۆ ئیشوکاری ئەنجومەن دەبێت ئیمە خەڵکێک بێنین مرۆڤی بە کەفائەت بن دەبێت هەوڵ بدەن خۆیان تەرشیح بکەن نەک ئێمە هەر وەک فەرمانبەرێک حسابی بۆ بکەین کە بە (١٥٠) دینار دادەمەزرێت بڵێین ئەوەش نابێت لە (٤٠٠) دینار کەمتر بێت، خەڵکێک بێت خۆی تەرشیح نەکات کە موئەهەلاتێکی تێدا بێت، چونکە کە یەکێک ژیانێکی هەبێت بەڵام لە شارەوانی نەتوانێت خۆی بژێنێت خۆی تەرشیح ناکات چونکە واز لە ئیشوکاری خۆی ناهێنێت ببێتە ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی و تەفەروغ بکات بۆ ئیشوکاری ئەنجومەن و واز لە کاسبی خۆی بێنێت. ئێمە دەقێکمان داناوە کە ثلثی اعضای مەجلیسی بلدی متفرغ بن بۆ ئیشوکاری ئەنجومەن کە موتەفەریغ بێت واتا کاسبی خۆی کەم دەبێتەوە، لەبەرئەوە پێویستە ئێمە بیر لە ژیانی ئەوان بکەینەوە کە بتوانن بژین، چونکە سەرۆک شارەوانی زۆر ئەرکی هەیە لە وڵاتە پێشکەوتووەکان ئەنجومەنی شارەوانی ئەرکی زۆر زۆرە سەرۆک هیچ بریاری پێ نادرێ ئەگەر ئەنجومەن دانەنیشێت و کۆنەبێتەوە وبریار دەرنەکات، ئەنجومەنی شارەوانی پاڵپشتی سەرۆکە، سەرۆکەکە زۆر تەهمیشی دەبێت ئەگەر ئەنجومەنی شارەوانی تەعامولی لەگەڵ نەکات و ئیشوکارەکانی تەسدیق نەکات.

دووەم ئێمە ئێستا ئاراستەیەکی دیموکراتیمان گرتووەو بەرەو هەڵبژاردن دەڕۆین، پێویستە هەندێک خۆمان لە مەرکەزیەت دوور بکەینەوە، چی تێدایە ئەگەر سەرۆک شارەوانی پێشنیار بکات (ثلثی) ئەندامانی موتەفەریغ بن هەر دەبێت وەزیر موسادەقەی لەسەر بکات ئەگەر وەزیر موسادەقەی لەسەر نەکرد ئەو تەفەروغە نەبێت بۆچی نەبێت ئەوانە میللەت هەڵیبژاردوون و میللەت دەنگی پێداون بۆ ئەوەی خزمەتی میللەتەکە بکەن، خۆیان بە پەسندی دەزانن کە سێ یەکی ئەوانە موتەفەریغ بن بۆ ئیشوکاری ئەنجومەن بۆ تەنیا حەسر بێت بە وەزیر؟ کە وەزیر موسادەقەی نەکرد ئەو بریارە نەڕوات؟ هەڵبژاردن لە ئارادایە ئێمە دەبێت هەندێ مرونە بخەینە

سەر یاساکان و تۆزێک لە مەرکەزیەت دوور بکەوینەوە، خەڵکێک هەڵبژێردرێت بۆ وەزیر رای لەسەر نەدات؟ میللەت دەنگی پێداوە دەڵێت با موتەفەریغ نەبێت، چونکە وەزیر عەقلی نایگرێت ئەمە موتەفەریغ بێت، چونکە ئەنجومەنەکە خۆی بڕیار دەدات چەند کەسی پێ دەوێت و کێشی پێ دەوێت بۆ ئیشوکاری خۆیان، وەزعی خۆی ئەنجومەنی شارەوانی دایدەنێت وەزیر ئیشەکەی زیاتر سەرپەرشتییە، لەبەرئەوە ئێمە لە لیژنەی یاسا سوورین لەسەر رای خۆمان کە دەبێت سەرۆک پێشنیاری بکات، ئەنجومەن پەسەندی بکات وەزیر پەیوەندیی بە تەفەروغی ئەندامانی ئەنجومەن نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز شێخ یەحیا فەرمو.

بەڕێز یەحیا عەبدولکەریم بەرزنجی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی من لەگەڵ رای لیژنەی دارایی نیم، زۆر بە ساکاری تەماشای سەرۆکی شارەوانی و ئەنجومەنی شارەوانی کرد، ئەنجومەنی شارەوانی و سەرۆکی شارەوانی هەڵبژێردراون و باشە شیاوی ئەوە نینە کە (١٠٠٠) دینار موکافەئە وەربگرن؟، یانی ١٠٠٠ دینار تەفضیل بکرێت لەسەر ئەو هەڵبژاردنەو دەنگدانی خەڵکەکە، ئەگەر ئەو کۆمەڵە پێویست نەبێت هەر هەڵنابژێردرێن، جا داوام وایە لەسەر هەمان رای پێشووتر بێت بەڵکو زیادیش بکرێت بەڵکو هاندانێکیش هەبێت و تەناسوبێکیش هەبێت لە نێوان هەردوو موکافەئەکانیش هی سەرۆک و جێگری سەرۆکیش بەتایبەتی بۆ ئەوەی خەڵکێک هان بدرێت و خۆیان بپاڵێون.
لیژنەی یاسا باش ئاماژەیان بەوە کرد خەڵکێک ئامادە نین موتەفەریغ بن بە (٥٠٠) دینار هەتا (١٠٠٠) دیناریش رەنگە هەر کاسبیەک بکات لەناو بازار لەو (١٠٠٠) دینارە باشتر بێت، ئەمە ئەنجومەنێکە جێی باوەڕو متمانەیە گەلێک هەڵیدەبژێرێت بۆئەوەی نوێنەری بێت لە هەموو تەسەروفاتەکانی شارەوانی، بۆیە تکا دەکەم ئەو رێژەیە رێک بخرێت.
دەربارەی مەوزوعی تەفەروغ با ئەنجومەن خۆی بڕیار بدات کە ئەنجومەن هەڵبژێردراو بێت بەڵام توانای ئەوەی نەبێت کێ تەفەروغ بکات و کێ تەفەروغ نەکات ئەمە هەر هەقی ئەنجومەنەو هەقی کەسی تر نییە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک عەبدولخالق فەرمو.

بەڕێز عەبدولخالق محەمەد زەنگەنە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەڵڵا سەرۆکی پەرلەمان من دەڵێم دەبێت ئێمە تەمییزێک بکەین.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ببورە قسە بە (وەڵڵا سەرۆک پەرلەمان) دەست پێ ناکات، چۆن ئسوڵی قسە دەکرێت تکایە وا بیکە لەوانەیە هەڵەت کردووە گرفت نییە فەرمو.

بەڕێز عەبدولخالق محەمەد زەنگەنە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ببورە سەهو بووم، بەراستی مادام گفتوگۆ هەر لەسەر داراییە ئێمە دەبێت جیاوازی بکەین لە نێوان ئەندامێکی موتەفەریغ و ئەندامێکی نا موتەفەریغ، دەرماڵەی ئەندامی موتەفەریغ دەبێت جیاوازی هەبێت لەگەڵ دەرماڵەی ئەندامی نا موتەفەریغ، ئێمە ئەمەمان تەجاهول کردووە لە وەختێکدا دەڵێین دەبێت ثلثی ئەندامانی ئەنجومەنەکەش بە رەزامەندی وەزیرەوە موتەفەریغ بێت لەبەرئەوە ئەوەی موتەفەریغ نەبێت لەوانەیە ئەو پارەیەی باش بێت بەڵام ئەوەی موتەفەریغ بێت دەبێت مافی تەواوی خۆی وەربگرێت، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس کاک عەبدولخالق.

بەڕێز حاکم سەفەر فەرمو.

بەڕێز سەفەر محەمەد حسێن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە برگە (٣) هاتووە (يجوز ان يتفرغ بعض اعضاء المجلس البلدي بناءً على اقتراح من المجلس) لێرە بەدیاری کراوی باسی تەفەروغ بکات دەقەکە کفایەتی نەکردووە بە موسادەقەی وەزیر (ومصادقة الوزير لمهام المجلس)، من مەبەستم بە گشتی هاتووە ئەمە یەک. دوو، دەربارەی ٠دەرماڵەی ئەندام من پێشنیاری کاکەڕەش زۆر بەباشی دەزانم کە هەموارێک بکرێت (على الاقل ان لا يقل عن ٥٠٪ من مخصصات او مكافأت الرئيس) بەڵام رای کاک جەمیل وەکو دەڵێن (فلان ملك اكثر الملك) جەنابی وەزیری شارەوانی لێرەیە و وزەیری دارایی لێرەیە ئەوان بەرهەڵستکار نەبوون وەزیری شارەوانی فەرمووی کە زیاد بکرێت زۆر باشە بۆ ئەندام، بەڵام کاک جەمیل زۆر بەرهەڵستکار بوو گەر رای لایەنی پەیوەندیدار رەچاو بکرێت باشترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لایەنی پەیوەندیدار هێشتا قسەیان تێدا نەکردووە. بەڕێز کاک مەلا هادی فەرمو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ لیژنە تەنسیقمان کردووە، منیش هەر هەمان رام هەیە تەنیا ئەوە دەڵێم ئەو کەسانەی

تەفەروغ دەکەن مرۆڤ موتەخەسیس دەکەن لەو بابەتە، چونکە وەکو جەنابی وەزیر ئاماژەی بۆ کرد بۆ نموونە ئەندازیارێک نایەت بە (٥٠٠) دینار یان (١٠٠٠) دینار تەفـەروغ بکات، بۆیە من لەگەڵ ئەوەدام کە ڕێژەی مووچەکە زیاد بکرێت بۆئەوەی بتوانیت تەفەروغ بکات، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

بەڕێز وەزیری شارەوانی فەرموو.

بەڕێز مـەئمـون بریفکانی/وەزیری شـارەوانی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

دەربارەی ئەوەی بەڕێز کاکەڕەش فەرمووی (مصادقة الوزیر) ئێمە ئێستا لەنێوان دوو شت خلط دەکەین بەڕاستی یانی لەیەک جهەت ئێمە تەقلیدی بلدیاتی ئەورووپی دەکەین و لە جیهەتێکیش یانی وەزعی واقیعی خۆمان دەکەین، ئەگەر وەزارەتی بلدیات نەمێنێ کە ئێستا موتتەبەعە لە عالەم وەزارەتی بلدیات نییە، لەوێ محافەزەش نییە، رئیس بلدیە هەموو شتێکە لەبارەی سیاسی و اجتماعی و فنی لەوێ هەموو شت عایدی بلدیەیە و ڕەنگە بلدیات هەموو لەنێوان خۆیان اتحادێکی مەرکەزییان هەیە تمشیەی اموری ئەو بلدیاتە دەکەن، لەو حالەتە هیچ شتێک ناچێتە مرجعێکی بڵند بۆ نموونە ئێستا جاک شیراک لە باریس خۆی رئیس بلدیە بوو، بەڵام لێرە بۆ هەندێک شت تقلیدی ئەوان دەکەین بۆ هەندێک شتیش تەقلیدی وان ناکەین، ئەگەر وابێت مانای وایە سبەینێ مخططێکی زۆر گرنگیش لە تەغیری تصمیمی اساسی دەبێ نەیەتە وەزارەت ئەبێ لەوێ مجلسێکی مونتەخەبە و دەڵێن میللەت انتخابی کردووە وئەو بۆ بێیتە وەزارەت و ئەوان خۆیان بریار دەدەن بەڵام ئەوە اشکالێکی زۆر گەورە دروست دەکات یان دەبێت ئێمە بێین وەزارەتی لەغو بکەین ومحافظە لەغو بکەین و ریئاسەی بلدیە بکەینەوە دەتوانین هەموو شتێک بکەین، من تەنها ئەوەم هەبوو، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن:

بەڕێز وەزیری دارایی فەرموو.

بەڕێز سـرکـیس ئاغـا جـان/وەزیری دارایی:

بەڕێز سـەرۆکی ئەنجـومـەن.

تەبیعی ئەو موکافەئاتەی کە دانراوە هەروا ئێمە بەگەمە ژمارەمان دانەناوە و، هەندێک ژمارەمان تەسبیت کردبێت ئێمە حسابمان کردووە کە وەکیل وەزیرو مدیر عام لەسەر ئەو ئەساسە ئەو موکافەئاتانەمان دەست نیشان کردووە بۆ سەرۆکی شارەوانییەکان وبۆ ئەندامانی ئەوان. ئەوەی کاک جەمیل فەرمووی زۆر ڕاستە ئەوەی کە دامانناوە زۆر زۆرە بەڵام لەبەر ئەوەی هەڵبژاردنەو لەسەر ئەو ئەساسە ئێمە بەراستی مەبلەغێکی زۆریشمان دانێ هەر لەبەر ئەوە ئەگەر حساب بکەن و مقارنەش بکەن لەگەڵ ئەو مەبالغانەی کە پێشتر هەبووە چەندین لەسەد زیادەی هەبووە و

داواش دەکەم هەروەکو خۆی بمێنێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

خۆ لە ڕاستیدا ئەگەر شت کەم بێت یەکەم جار ئەوە باشترە لەوەی کە زۆر بێت کەمی بکەیتەوە، ئەگەر کەم بێت پێویستی بەزیاد کردن هەبێت ئەوە زیادی دەکەی بەڵام ئەگەر زۆر بوو لەدواییدا کەمی بکەیتەوە تۆزێک اشکال دروست دەکات و تا حدێک شتێکی باش نییە و لەڕاستیدا مەسائیلی مالی پەرلەمان عادەتەن ڕەچاوی رای حکومەتی کردووە، وەزارەتی مالییە دەتوانێ چەند بدات و لەسەر چ اساسێک حسابی کردووە ئێمە لەوانەیە زۆر زەحمەت بێت لەلامان و لێرەوە بتوانین ئەو تەقدیراتانە بەشێوەیەکی ڕاست دەست نیشان بکەین، هەر ئەو تێبینیەم هەبوو دەمویست بیلێم ئێستا کورتەی مەوزوعەکە لە ماددەی بیست صنف ممتاز دەبێت بە (الممتاز) باوەڕ ناکەم هیچ لیژنەیەک اعتراضی لەسەر هەبێت، خاڵی چوارەم (تعتبر خدمة رئيس واعضاء المجلس مجزية لكافة اغراض الخدمة والتقاعد) باوەڕ ناکەم لەسەر ئەوەش اعتراض هەبێت ئەوەش دەگرێتەوە یەک شتە، وابزانم هەردوو وەزیری بەڕێز ڕازین لەسەر ئەو شتە، بۆ ئەوەی ڕاو بۆچونی ئەندامانیشی تێدا بێت و پێشنیارەکانی ترتان گوێ لێ بوو، بەڕێزان بەنیسبەت زیاد کردنی پارەوە بەنیسبەت لابردنی مصادقەی وەزیر بەڵام ئێمە موقتەرەحی حکومەتی هەرێم بەو شێوەیەی کە طرح کراوە بەو دوو تەغییرە بەسیطەی کە خستمانە سەری (الممتاز) واضافەی (التقاعد) کە حکومەت خۆی پێی ڕازیە ئەیخەینە دەنگدانەوە، تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە موافقن لەسەر ئەوە دەستیان بەرزبکەنەوە... سوپاس... ئەو بەڕێزانەی کە پەسەندی ناکەن دەستیان بەرزبکەنەوە... بەزۆرینەی دەنگ وەرگیرا هەشت دەنگ موعارز بوو ، تەعدیلی دووەم ماددەی سی ودوو.

بەڕێز کاک ئەرەش محمد نەقشبەندی:

تعدل المادة الثانية والثلاثون وتقرأ كالاتي:

المادة الثانية والثلاثون:

أ- للوزارات ان تطلب من البلدية القيام بصورة مؤقتة او دائمة باي عمل يمكن القيام به من قبل البلدية بصورة اجدى وانفع للجمهور.

ب- لمجلس الوزراء وفق القوانين المرعية فك ارتباط الدوائر الخدمية التي لها تماس مباشر بالمواطنين عن الوزارات المختصة وربطها بالبلدية.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی یاسایی فەرموو.

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای لیژنەی یاسایی بەم جۆرەیە کە بڕگەی (أ) بەم شێوەیەی خوارەوە بێت:
(للوزارات ان تطلب من البلدية القيام بصورة مؤقتة او دائمية باي عمل يمكن القيام به من قبل البلدية بصورة اجدى وانفع للجمهور على ان لاتتحمل البلدية اي نفقات) لەبەر ئەوەی امکانە شتێک لەوەزارەتەکان داوا بکەن لە کاتێکدا ئەو امکانیەتە لە میزانییەی شارەوانییەکان نەبێت.

بەڕێز کاکەڕەش محمد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەراستی لە کتلە پاشان دانیشتین موناقەشەمان کرد وا بڕیار درا کە بەو شێوەیە بێت بڵێین (للوزارات ان تطلب عن طريق مجلس الوزراء) لەڕێگەی مجلسی.وزراء لەبەر ئەوەی ئەگەر پارە هەبوو لە میزانییەی بلدیە ئەوە تەنفیز دەکرێ ئەگەر پارە نەبوو شتێکی زۆر تەبیعی یە مجلس وزراء پارەکەی بۆ دەنێرێ، ئینجا ئەگەر بەڕێزتان موافق بن صیاغەکە بەشێوەیەکی تازە طرحی بکەین بۆ ئەوەی ئەگەر برادەران رایان لەسەر بێت موناقەشە بکرێت ئەگەر نا ئەوە تەواوی بکەین، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێوە راتان تەنیا لەسەر خاڵی (أ) هەبوو.

بەڕێز حوسێن علی کمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی هاوبەش ئەوەیە کە ئەو بڕگەیە لە پرۆژەکە لابرێ لەبەر ئەوەی ئەو دەسەڵاتە دەسەڵاتێکی یاسادانانە، دەسەڵاتێکی تەشریعییە وتعدیلە لەسەر یاسای هەموو وەزارەتەکان کە ئەمەش لەخودی دەسەڵاتی پەرلەمانە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی دارایی، فەرموو.

بەڕێز جمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر ئەم بەری خۆ بدەینە ئەصلی مادده (٣٢) لە یاسای ژمارە (٦)ی ساڵی ١٩٣٠ ئەم بڕگەیەی تێدایە (على ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) ئێمە لەگەڵ ئەوەداین فەقەرەی (أ) ئەوەی لە بۆ اضافە بکرێت (على ان لاتتحمل البلدية اية نفاقات) بەلام بصورە مؤقتە ئەو کلمەی دائیمە لابدرێت (للوزارات ان تطلب من البلدية القيام بصورة مؤقتة باي عمل يمكن القيام به من قبل البلدية بصورة اجدى وانفع للجمهور على ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) چونکە بلدیە میزانیەی خۆی هەیە مصدقە شکلێکی تری لێ داوا بکرێت کە خارجی میزانیەیە ئەوە بێت کە

مەعقول نییە وهیچ مەعقولیش نییە هەر وەزارەتێک بە ڕێگەی مجلیسی وزراء اشغالی ئەوان بکرێت کە ئێستا لیژنەی یاسا رای خۆیان گۆڕیوە، ئێمە لەگەڵ ئەصلی ماددەکەین (علی ان لاتتحمل البلدية اية نفقات)بەلام برگەی (ب) کە اضافە کراوە ئێمە لەگەڵیداین ئەو اضافەیە لەجێی خۆیدایە وەکو مجلیسی وزراء داوای کردووە (لمجلس الوزراء وفق القوانين المرعیە) نەک دژی قوانین بێت نەخێر (وارتباط الدوائر) تخصیص بکرێت، دوائری خدمی نەک بەشێوەیەکی گشتی هیچ نەاشکالێکی یاسایی هەیە و نە دژی یاساکانە وهەتا لە میزانیەی ساڵانەش ئێمە لە ١/٩ کە لێرە تصدیق کرا صلاحیەت درا کە بەشێک لە صلاحیەتی وزارەتی مالیە یە لە حاڵەتی (فك الارتباط) یانی ئەوەی تێدایە فکی ارتباطی دائیرەیەکی معین لە وەزارەتێک بۆ وەزارەتێکی تر، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی خدمات فەرموو.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش هەمان رای لیژنەی یاسامان هەیە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەسەر ئەو خاڵە هیچ تێبینیتان نییە؟.

بەڕێز مەلا هادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەفزی فەقەرەی (ب) ئەوە دەسەڵاتێکی تەشریعییە و دەبێ لابدرێ چونکە دەسەڵاتی پەرلەمانە وبەنیسبەت ئەوەی کە جەنابی کاکەرەش باسی کرد لە فراکسیۆن بە اکثریەت بریارمان دا (ان تطلب عن طريق مجلس الوزراء) داوای لێ بکەن و (على ان لا تتحمل البلدية اية نفقات) ئەوەش اضافە بکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، بەڕێز وەزیری شارەوانی فەرموو.

بەڕێز مەئموون بریفکانی/وەزیری شارەوانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەربارەی ئەو اضافەیە(على ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) ئێمەش رازین ئەوە با اضافە بکرێت، یانی دەبێتە (للوزارات ان تطلب من البلدية القيام بصورة مؤقتة او دائمة باي عمل

يمكن القيام به من قبل البلدية بصورة اجدى وانفع للجمهور على ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) ئێمەش لەگەڵ ئەو رایەین، بەنسبەی ئەوەی تر کە مجلیس وزراء وا پێشنیار کراوە کە تقدیمی مجلیسی وزراء بکات بەراستی خۆی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ئەو پێشنیارەی کردبوو، ئێمە هەموومان رازی نەبووین لەسەر ئەوە یانی ئەوە اقتراحی رئاسەتی ئەنجومەنی وەزیرانیش بوو کە هەموو شت لەوان داوا بکەن ئێمە قەبوولمان نەکرد چونکە ئەوە مەسەلەی وەزارەت نییە وەزیر داوا دەکات دوائری خواریّ داوا دەکات، یانی مەسەلەن کە دەڵێن للوزارە مانای وانییە وەزیر کتابێک دەکات ئەوە بەڕێوەبەری طرق هەیە لە محافظەی مەعنی لەگەڵ مدیر بلدیە ئەو شتە دەکات، تەبعەن خۆی رازیە جا پێویست ناکات ئێمە بۆ بلدیەی (باطوفە) بچینە لای مجلیسی وزراء، ئەوەی تر فک الدوائر تەبعەن خۆی هەر وەزارەتێک قانونی خۆی هەیە وئەویش پەرلەمان دایناوە کە لێرە دەڵێن فک الدوائر الخدمیە خۆی هەر بە پەرلەمانە یانی ئەوە صلاحیەتی ئەنجومەنی وەزیران نییە کە پەرلەمان لێرە بریاری دا و ئەو دەسەلاتەی دا بە ئەنجومەنی وەزیران یانی هەر پەرلەمان کردوویەتی نابێتە تجاوز لەسەر دەسەلاتی پەرلەمان، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە رای بەڕێز وەزیری شارەوانی و گەشت وگوزار بەو شێوەیەیە، فەقەرەی (أ) (على ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) بخرێتە سەری و بەنیسبەت (ب) ئەوە صلاحیاتی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانە چونکە هەر دائیرەیەک بەپێی قانونی دائیرەکە واجباتی بۆ تحدید کراوە. ئەو مەسەلەیەی کە کاک جمیل باسی کرد لەراستیدا ئەگەر پەرلەمان بریاری دا فک ارتباطی دائیرەیەک ئەویش لەسەر اقتراحی ئەنجومەنی وەزیرانە ئەگەر پەرلەمان بریاری دا ئەو کاتە وەزارەتی دارایی بۆی هەیە میزانیەی بۆنەقل بکات لەگەڵ خۆیدا ئۆتۆماتیکی پێویست ناکات جارێکی تر پێیدا بچنەوە، ئەو قەرارەی پەرلەمان ئەوە دەگرێتەوە لەراستیدا ئەوە تەنها روونکردنەوەیەک بوو ئینجا ئەو بەڕێزانەی کە قسە لەسەر ئەو مەوزوعە دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین، خولاصەی ئەو موناقەشەیەی کە ئێستا کرا پێش ئەوەی بەڕێزان موداخەلەی بکەن ئەوەیە یانی عملیا رای لیژنەی یاسا و رای وەزارەتی بلدیات بەو شێوەیەیە، ماددەی (٣٢) پێویستی بە تەعدیل نییە، عملیا پێویستی بە تەعدیل نییە یانی فەقەرەی (أ) بەو زیادەیەی کە مایەوە وەکو قانونە اصلیەکەی لێ دێتەوە رای لیژنەی دارایی ئەوەیە کە فەقەرەی (ب)ی لەسەر بێت باشتەکە روون بێت، بەڕێز کاک شێروان حیدری فەرموو.

بەڕێز شێروان ناسح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

هەروەکو جەنابت توضیحت کرد بەنیسبەت فک ارتباطەکە بەو شێوەیە وئەو مەبدەئە لەو

پەرلەمانە رۆیشتووە لە سەرەتاوە تاکو ئێستا لەسەر بنەمای « فصل سلطات» ،جا ئەگەر ئیقرار بکرێت مانای تداخل دەبێت لەنێوان سوڵتەی تەشریعی و تەنفیذی، ئەوە مانای وانییە مەسەلەی تەنسیق وهاوکاری و تعاون نییە بەڵکو لەسەر ئەساسی تەنسیق وهاوکاری دەبێت ئەوە جێبەجێ بکرێت، خاڵی دووەمیش ئەو مەبدەئە لێرە مومارەسە کراوە لە خولی پێشتر ئێمە فک ارتباطی مدیریەی دفاع مدنیمان کرد و ئیلحاقمان کرد بە وەزارەتی بلدیە بە پێی تەعدیلی سێیەمی قانونی ادارەی بلدیات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاک شێخ یحیا فەرموو.

بەڕێز یەحیا محەمەد عەبدولکەریم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینییەکی بچووک لەسەر عیبارەتەکە دەڵێ (للوزارات ان تطلب من البلدیە القیام بصورە مؤقتە او دائمیە بای عمل) یانی ئەو (بصورە مؤقتە او دائمیە) ئەگەر هەر نەمێنێ تەئسیرێکی هەیە ؟. خۆی دەڵێ (للوزارات ان تطلب من البلدیە) ئەوە خۆی بصورە مؤقتە و دائمیەی تێدایە ئەو (بصورە مؤقتە ودائمە) بە پێویستی نازانم، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

یەک شت هەیە لێرە ئێستا اسلوبی موناقەشە وای نیشان دا کە پێویست بە تەعدیل دەکات یان پێویست ناکات، ماددەکە ئەگەر پێویست بە تەعدیل نەکات ماددە ئەصلیەکە تەعدیل ناکەین هیچ اضافاتی لەسەر ناکەین، وشەیەکی لێ لابەرین یان وشەیەکی لێ بگۆڕین ماددەکە خۆی دەمێنێتەوە پێویست بە هیچ ناکات خۆی چۆن بووە لەپێشدا وا دەمێنێتەوە، بەڵام ئەگەر پێویستی بە تەعدیل کرد جەوهەری تەعدیلەکە فەقەرە (ب)یە فەقەرەی (أ) نییە، بەڕێز کاک د.رزگار فەرموو.

بەڕێز د.قاسم محەمەد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

قەناعەتێ من ئەغلەبێت مە دڤێت قسە بکەین لەسەر فەقەرە(ب)یە، ئەگەر موقتەرەحی لیژنەی یاسایی بێتە تصویتێ قەناعەتا من موناقەشا نابێت و تەواو دەبێت، چونکە ئەغلبیەی مە موتەفقین لەگەڵ لیژنەی یاسا کو فعلەن ئەڤ ماددەیە موحتاجی تەعدیل دەبینین یا دوویش بەنیسبەتا (ان تتحمل الوزارة المعنیة) بێتە اضافە کرن (الوزارة المعنیة نفقات العمل) یانی وەزارەتی اشغال واسکان دێتە داخازیەکی بلدیەکی ئامیدیێش زاخۆیش هەر بلدیەکی لە منطقەکی عام بۆ خدماتا عام ژ بۆ بلدیە تحمل بکاتن هەرچەند خدمەتا عاما بەلام استنفازا میزانیا ویە فئەکەر موقتەرحی لیژنەی قانونی بێتە تصویتێ موناقەشە کەم بێت و سوپاس.

بەڕێز سـەرۆكی ئەنجـومـەن:

سوپاس د.رزگار، كاك محەمەد ئەمین فەرموو.

بەڕێز محـەمـەد ئەمین مـەولـود:

بەڕێز سـەرۆكی ئەنجـومـەن.

بەراستی ئەوەی كاكەرەش فەرمووی ئەو اقتراحە لە كوتلە من كردم لە بارەی كە (ان لاتتحمل البلدية اية نفقات) بۆ نموونە من دوو میسال دێنمەوە ئێمە فەرز بكەین پارچەیەك زەوی افراز كرا ئەمە پێویست دەكات بەوەی كەوا مەجاری بۆ بچێت ئاوی بۆ بچێت و كارەبای بۆ بچێت كێ تەحەمولی ئەو مصرفە دەكات؟ وەزارەتی اسكان ناتوانێ ئەوە بكات یاخود وەزارەتی صحە داوا دەكات كە موستەنقەعێك هەیە لە گەڕەكێدا پڕ بكرێتەوە ئەوە پارەی دەوێ لەبەر ئەوە اقتراحم لە كتلە وابوو كە بلێین (على الوزارات ان تطلب عن طريق مجلس الوزراء من البلدية القيام بصورة مؤقتة او دائمية باي عمل يمكن القيام به من قبل البلدية على ان تخصص لها المبالغ اللازمة) چونكە بێ پارە بلدیە ناتوانێ هیچ بكات، هەروەها ئەو وەزارەتەش لەمیزانیەش شتی وانییە كە بتوانێ بیكات، بەرای من ئەوە لە صەمیمی واجباتی بلدیاتیشە لەبەر ئەوە ئەگەر لە مجلیسی وزراء پارەكە تخصیص بكرێت چ لەلایەن وەزارەتی مختص چ بۆ بلدیات موشكلەكە حەل دەكات، سوپاس.

بەڕێز سـەرۆكی ئەنجـومـەن:

سوپاس، تێبینی تر نییە؟ بەڕێز كاكەرەش فەرموو.

بەڕێز كـاكـەرەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بەڕێز سـەرۆكی ئەنجـومـەن.

وەكو بەڕێزتان فەرمووتان ماددەكە پێویست بە تەعدیل ناكات، بەرای ئێمە لیژنەی یاسایی هەروەكو لە پێشتر هاتبوو ئەوەی عەرزم كردن لە كتلە بڕیار درا وئەگینا ئێمە رای خۆمان داوەتە ئەنجومەن بەو شێوەیە بووە كە لەسەر ئەساسی ماددەكە وەكو خۆی ماوەتەوە بڕگە (ب)یش لەوانەیە رایەك بلێ وەكو كاك جەمیل فەرمووی على اساس نوسراوە (وفق القوانين المرعية) كام قوانینی مرعی صلاحیەتی داوەتە مجلیسی وزراء دوائر لە فلان دائیرە بكاتەوە وبە فلان دائیرەوە رەبطی بكات؟، تەعەددایەكی زۆر زۆر صریحە لەسەر قانونی پەرلەمان و لەسەر قانونی وزارەت، بەیانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی خزمەتگوزاری كۆمەڵایەتی لە وەزارەتی تەندروستی ئەنجومەنی وەزیران بڕیار بدات بیدات بە شارەوانی لەسەر بەنەمای پروپیرێژنەكان موراجەعەی شارەوانی بكەن، باشە تەعدیل نییە بۆ وەزارەتی بلدیات؟ تەعدیل نییە بۆ قانونی وەزارەتی صحە؟ بەڵێ تەعدیلە، چونكە مدیریە عامەیەكی لێ دەكرێتەوە و مدیریە عامەیەكیش اضافە دەكرێت لەبەر ئەوەی ئەو سابقەیە سابقەیەكی راست نییە، قانونەكە لێرە تەشریع كراوە مەفروزە تەعدیل بكرێت

بەرای من ئەنجومەنی وەزیران چ تەکلیفێ ناکات، ئەگەر مەشروعێک تەقدیم بکات بلێ فلان مدیربە عامە بە پێویستی دەزانم ربط بکرێت بە بلدیە لە فلان وەزارەت بکرێتەوە، زۆر زۆر اعتیادییە لێرە دەڕوا خلالی دە ڕۆژ پازدە ڕۆژ شتەکە حەل دەبێت و حاجەت نییە هەندێک تجاوز لەسەر قوانین بکەین و مەبدەئی فصلی سلطاتیش موراعات بکەین زۆر ڕێک وپێکە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز وەزیری شارەوانی فەرموو.

بەڕێز مەئمون بریفکانی/وەزیری شارەوانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەربارەی ئەوەی یەکەم هەموومان موتەفقین هەر تەنها(لاتتحمل البلدیة اي نفقات) کاک رزگار فەرمووی ئەبێ بنووسن (الوزارة المعنیة لاتتحمل) ئەگەر ئەوە هات (بلدیە لاتتحمل)بە ئەکید وەزارەی خۆی ئەوە دەکات، بەڵام ئەوەی بەڕێز کاک امین مەولود فەرمووی وەزارەی صحە داوا لە بلدیە ناکات بۆ موستەنقع پارە لە مجلیسی وزاراء وەربگرێ چونکە موستەنقەع خۆی ئەصلەن عایدی وەزارەی بلدیەیە، دەبێ ئەو بیکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێستا موناقەشەکە خۆی وا پیشان دا ئەو دوو موقتەرەحەی کە کرا حکومەت و نوێنەرانی حکومەت و لیژنەی یاسا موتەفیقن کە فەقەرە (أ) (علی ان لاتتحمل البلدیة ایة نفقات) بخرێتە سەری وفەقەرەی (ب) نەمێنێ بەو شێوەیەی یانی تەعدیلەکە هەمووی پێویست ناکات یانی هەر دەچینەوە سەر قانونە ئەصلیەکە کە مەوجودەو تکرارە لەبەر ئەوە پێویست بەو خاڵە ناکات، ئینجا تکا لەو بەڕێزانە دەکەم کە ئەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرزبکەنەوە... سوپاس.. ئەو بەڕێزانەی کە پەسەندی ناکەن دەستیان بەرزبکەنەوە... بەگشتی دەنگ ئەو خاڵە بەو شێوەیە پەسەند کرا پێویست بە تەعدیلی ماددەی (٣٢) ناکات وەکو خۆی ئەمێنێتەوە، تەعدیلی ماددە چل ویەک تکایە بیخوێنەوە.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبەر ئەوەی ماددەی دوو لە تەعدیلەکە رەفز کرا ئێستا تەسەلسولەکە دەگۆڕێ وماددە سێ دەبێتە ماددە دوو.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رەفز نەکرا بە پێویست نەزانرا چونکە تکرارە بەو شێوەیەی اتفاقی لەسەر کرا تکرارە.

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تعدل المادة الحادية والاربعون وتقرأ كالاتي:

المادة الحادية والاربعون:

لايجوز القيام باي بناء قبل استحصال اجازة بناء من البلدية، وعلى البلدية استشارة التخطيط العمراني المختص بالنسبة للعمارات السكنية.

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رای لیژنەی یاسا بەو شێوەیەیە کە ئێمە لەگەڵ دەقی ماددەی پرۆژەکەین تەنها ووشەی السكنيه لابدرێ و وابێ کە شمولی هەموو جۆرە عمارەتێک بگرێتە خۆی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی خدمات تکایە رەئیتان چییە؟.

بەڕێز مەلاهادی خضر کوێخا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمەش لەگەڵ ئەوەین کە ووشەی (السكنيه) لابدرێ چونکە(استشارة التخطيط العمراني المختص بالنسبة للعمارات) چونکە عمارات سێ قسمی هەیە السكنی و مختلط وتجاری کە گوتت سکنی مانای وایە تخصیصت کردووە ئەوانی تر ناگرێتەوە بۆیە ئێمە پێشنیار دەکەین ئێمەش وەکو لیژنەی یاسا ووشەی (السكنيه) لابدرێ بۆ ئەوەی شمولی هەموو صنفەکان بکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی دارایی فەرموو.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

چونکە بلدیە اجازەتی بناء دەرناکات ئەگەر تصمیمی شار مصدق نەبێت لە تخطیطی عمرانی لەلای جەنابی وەزیر، لەبەر ئەوە ئەم برگەیە کافیە(لا يجوز القيام باي بناء قبل استحصال اجازة بناء من البلدية)خۆی بلدیە اجازە بناء نادات نە بۆ سەکەنی و نە بۆ تجاری ونە بۆ مختلط وچ جۆرێک ئەگەر موافقی تصمیمی اساسی نەبێت، لەبەر ئەوە خۆی بلدیات اجازە بەپێی التزام بە تصمیمی اساسی دەدات وبەرای ئیمە ئەوەی تر هەمووی زیادە(على البلدية استشارة التخطيط العمراني المختص بالنسبة للعمارات السكنية)، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی کە تێبینیان هەیە تکایە دەستیان بەرزبکەنەوە بۆ ئەوەی ناویان بنووسین؟ بەڕێز کاک حەمید میران فەرموو.

بەڕێز حەمید سەلیم میران:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو ماددەیە خۆی لە بنەڕەتدا کارەکە کاری بلدیەیە و هەر کەسێکیش داوای اجازەی بناء دەکات بلدیە دەینێرێ بۆ ئەو جیهەتانەی کە پێویستە موافەقەی لەسەر بکەن هەر لایەک بێت هەتا ئەگەر لە بلدیەش نەبێت لەلایەکی تر بێت بۆ نموونە دەینێرێ بۆ دائیرەی ضەریبە لە مالیە، دەینێرێ بۆ کارەبا بۆ هەر لایەکی تر کە پێویست بکات هەر صلاحیەتی بلدیەشە کە بینێرێ بۆ تخطیطی عمرانی کە دائیرەی خۆیەتی ئیتر پێویست ناکات ئیمە لێرە زکری بکەین ئیشەکە ئیشی بلدیەیە و وەزارەتەکەش وەزارەتی بلدیەیە و هەمووی لەلای خۆیەتی ئەو شوێنانەی کە پێویستە موافەقەتی لەسەر بکەن موسبەقەن دەبێ موافەقەتی لەسەر بکرێ وئینجا ئیجازەکەی بۆ دەردەکەن، بە بڕوای من هەر ئەوەیەکە هیچ بینایێک نەکرێ بەبێ اجازەی بلدیە ئەوە کافییە بۆ ئەو کارە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس،بەڕێز مامۆستا مەلا تاهیر فەرموو.

بەڕێز مەلا محمد تاهیر زین العابدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پێم وایە بەبۆچوونی خۆم ماددەکە بەو شێوەیە زۆر موەفەقە هیچ بینایێک بە بێ استحصالی اجازە لە بلدیە دروست ناکرێت، بەڵام بلدیە مولزەمە کە استشارەی تخطیطی عمرانی بکات تەنها بۆ عیماراتی سکنی، یانی دەبێ دوو فەقەرە بێت بۆ هەموو بینایەک بۆ هەموو عیمارەیەک مەرج نییە شارەوانی پرس بە پلانی عمرانی بکات کە بڵێن بەڕێوەبەرایەتییەکی موتەبعە، بەڵام بۆ عیماراتی سکنی وەکو الزامە لەسەر بلدیە کە مادام سکنی یە دەبێ استشارە بەو بکات ئینجا بیکات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک ئیبراهیم سەعید فەرموو.

بەڕێز ئیبراهیم سەعید محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مسبقا اتفاق هەیە یان تەنسیق هەیە لە نێوان بلدیە وتەخطیطی عمرانی بۆ دروست کردنی تەصمیمی اساسی شار یان تەصمیمی تەفصیلی، لە تەصمیم هەموو شتێک نووسراوە یانی

هەموو جێگای عیماراتی سەکەنی تحدید کراوە جێگای صناعە تحدید کراوە هەموو تەفاصیلی تێدایە بە تەنسیق لەگەڵ تخطیطی عمرانی کراوە، ئینجا نازانم بۆچییە کەوا جارێکی تر بچێت استشارەی پێ بکات بۆ اجازە دان کە خۆی مەوقیعەکە تحدید کراوە بۆ هەموو شتێک و لێرە نازانم ئەوە (لایجوز القیام باي بناء) یانی عامە یان ئەوەی لە حدودی بلدیەیە؟ چونکە هەندێ جێگە هەیە تابعی حدودی بلدیە نییە وبینای لێ دەکرێت وئەوە موافقەی زراعەی دەوێ یان دائیرەیەکی تر؟، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس، بەڕێز کاک د.رزگار فەرموو.

بەڕێز د.قاسم محەمەد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئاخافتنێ من تەقریبا هاتنە کرنێ، ئەویش لسەر (وعلى البلدية استشارة التخطيط العمراني) پێنج شەش رئیس بلدیە کەڤن وێ دیتن محافەزێ و الاقضیە هەمی تحدید کریە ئەڤ فەقەرە هەر زێدەیە تەنها (لایجوز القیام) چونکە تصمیمی اساسی هەیە و بلدیەش مومکن نییە اجازە بدات بێ تصمیمی اساسی مراعات کرن، ئەڤە کافییە و شاملە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

من تصور دەکەم ئەو خاڵە زەروری بێت، چونکە بلدیە ئێستا مونتەخەبە، شەخسیەتێکی معنوی خۆی دەبێت تا حەدێک لامەرکەزیەکی هەبێت جیا دەبێت لە وەزارەت لەبەر ئەوە دەبێت بخرێتەوە بیری جارێکی تر کە ئەبێ لە مەسائیلی بیناء استشارەی تخطیطی عمرانی بکەن، من واتصور دەکەم بۆیە وایان کردبێت، جا ئەگەر بەڕێز وەزیری شارەوانی تێبینی هەیە با بفەرموێ.

بەڕێز مەئمون بریفکانی/ وەزیری شارەوانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕێزان ئاماژەیان بە شتێ دا کە شارەوانی و تخطیط عمرانی رەزامەندییان لەسەر رەنگ رێژی شاردا کردووە، و هەموو شت ئامادەیە و شارەوانی پێویستی بە تخطیط عمرانی نییە، ئەوە تا رادەیەک راستە، ئەگەر ئێستا لە واقعی حالی خۆمان ئەو رەنگ رێژیانەی خۆمان هەبێ، ئەوە نییە ،چونکە هەر یەکێ عمارەیەکی دەوێ،رەنگ رێژی محوەری جادە ئامادە نییە، رەسم نەکراوە تاکو بلێین بەڵکۆنی تێدایە یان تێیدا نییە ،تاکو یەکسەر شارەوانی هێڵکاری بداتێ، لێرەدا رکابەریەک لە نێوان شەرەوانی و تخطیط عمرانیدا هەیە لەسەرەتای وەرگرتنم بۆ پۆستی ئەو وەزارەتە هەستم بەوە کردووە شارەوانی حەز لە تخطیط عمرانی ناکات لەبەر ئەوەی هەست دەکەن کە پشت گوێیان دەخەن، دەوری تخطیط عمرانی دەورێکی زۆر گرنگە ،بە تایبەتی ناچێتە ناو بەرژەوەندیەکان لەبەر ئەوەی دەورێکی تصمیمییە و دەورێکی چاودێرییە، بەرای من هەر یاسا

کۆنەکە کافی بوو ، لێرە یاسای کۆن دەڵێ (لایجوز القیام باي بناء قبل استحصال اجازة البناء من البلدیة او من مدیریة التخطیط العمراني و حسب صلاحیة کل منهما) ئەوە راستە لەبەر ئەوەی ئێستا لە یاسای رێنماییەکانی تخطیط عمرانی ئەوە هەیە دەڵێ(شارەوانی نابێ هەر عمارەیەک بکات بە بێ استشارەی تخطیط عمرانی، بەلام باسی بنای گچکە ناکات لەبەر ئەوەی لەناو گەرەکی نشتەجێ بوونە رووبەرەکەی سنور دارە،ئەوە مۆڵەتی بناء شارەوانی دەیدا، پێویست بەوە ناکات کە تخطیط عمرانی لێ ئاگادار بکاتەوە،بەلام تخطیط عمرانی کاری هەر ئەوە نییە کە بەس تخطیط دابنێ دەبێ چاودێری ئەو عمارەتەش بکات، تا سبەی بە خاوەنی عمارەکە نەڵێ تۆ بۆ مەترێ تجاوزت کردوە یان بەڵکۆنت هێناوەتە دەرێ من موافەقەی ئەوەم نەکردوە. جاران جگە لە شارەوانی رەزامەندی بۆ بنا کردن ، دەچووە تخطیط عمرانی بۆ هەموان بنا دەبوا لەوێش رەزامەندی بکرێ، واتا جۆرە دوو فاقیەک دروست دەبوو ،دوای ئەوەی ئێمە دەسەلاتەکانی شارەوانی و تخطیط عمرانیمان لێک کردەوە ئەو شتە نەما ، لێرەدا زۆر پێویستە شارەوانی تەنها بەکەیفی خۆی نەکات، دەبێ استشارەی تخطیط عمرانی بکات. ئەوەی نیشتەجێش لابدرێ هیچ لاریم لەسەر نییە ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

رای لیژنەی یاسایی لەم بارەیەوە لابردنی سەکەنی تکایە ئێوە داواتان نییە؟ ڕای لیژنەی دارایی لەم بارەیەوە چییە؟

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مادام جەنابی وەزیری شارەوانی لەگەڵ ئەوەیە ئێمەش لاریمان نییە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە هەموارکردنی ماددەی ٤١ بەم شێوەیە دەبێ:

تعدل المادة الحادیة والاربعون وتقرأ کالاتي:دەبێ لەسەر هەموو ماددەکان زیادە بکرێ،کاتی خۆشی لەهەموارکردنی ماددەکان هەر وامان کردوە، ئەوە تێبینیەکی جەنابی سکرتێری ئەنجومەنە.

المادة الحادیة والاربعون:

لایجوز القیام باي بناء قبل استحصال اجازة بناء من البلدیة، وعلی البلدیة استشارة التخطیط العمراني المختص بالنسبة للعمارات .

ئەو بەڕێزانەی ماددەکە بەو شێوەیەی کە خوێندرایەوە پەسەند دەکەن دەستیان بەرز بکەنەوە، کێ پەسەندی ناکات؟ بە تێکرای دەنگ ماددەکە پەسەند کرا.

بەڕێز کاکەرەش نەقشبەندی:

المادہ الثالثە:

تضاف الفقرتان التاليتان الى المادة الثانية والاربعين:
١- تنظم الميزانية وفق تعليمات وزارة المالية والاقتصاد .
٢- للمجلس البلدي مناقشة الميزانية واقرارها ورفعها الى الوزير للمصادقة عليها .

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:
لیژنەی یاسا راتان چییە؟ فەرموون.

بەڕێز حوسێن عەلی كەمال:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.
لیژنەی هاوبەش لەگەڵ دەقی لیژنەیە بەمەرجێ برگە سێ و چوار لە ماددەی اصلی لا بدرێ لەبەر ئەوەی بە یەكەوە گونجاو نین.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:
بڕگەكانی سێ و چوار بخوێننەوە.

بەڕێز كاكەرەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.
برگە سێ و چوار لە ئەصلی ماددەی ٤٢ی یاساكە دەڵێ: برگەی ٣(يناقش المجلس تخمينات المزانية وبعد اقرارها تقدم الى الوزارة لاقرار ما بصددها حسب التعليمات المرعية)
برگەی ٤(تقديم ميزانيات البلديات المقترحة من قبل المدير العام للتخطيط والمتابعة الى الوزير للمصادقة عليها) ئەو ە دەبێ لابدرێ لەبەر ئەوەی بەرێوەبەرایەتی نەخشەدانان و بەدواداچوون لە بوجە ئەو رۆڵەی نەماوە، لەبەر ئەوە ئەو دوو برگەیە دەبێ لابدرێ وئەو برگەیەی خوێندرایەوە بچێتە شوێنی، دەكرێ بگوترێ ئەو دوو برگەیە ببێتە سێ و چوار، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:
ئێوە حسابی ئەوەش بكەن كە تەنها شارەوانی هەولێر و دهۆك نییە، كۆمەڵێ شارەوانیە دەبێ بازنەیەكی پەیوەندی هەبێ لە نێوان ئەوان و وەزیر. رای لیژنەی دارایی چییە؟.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.
لەگەڵ ئەوەین كە ئەو دوو برگەیە زیاد بكرێ ئێمە گرفتی تێدا نابینین، كاتێ هەر بەرێوەبەری شارەوانییە ك بوجەی خۆی دەخەملێنێ و رەوانەی وەزارەت دەكرێ، لە وەزارەت لایەنێك هەبێ هەمووی كۆ بكاتەوە هاوئاهەنگی لە نوانیاندا درووست بكات دەبێ لە دواییدا هەموو

شارەوانیەکان یەک بخرێن و پێشکەشی جەنابی وەزیری شارەوانی بکرێ و دواتریش ڕەوانەی وەزارەتی دارایی و ئابووری بکرێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو بەڕێزانەی تێبینیان هەیە با دەستیان بەرز بکەنەوە، مامۆستا مەلا تاهیر فەرموو.

بەڕێز مەلا تاهیر زین العابدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەگەر ئێمە دوو بڕگە لادەین و دوو برگە زیاد بکەین ئەوە دەبێت شێوەی هەموارەکە بگۆڕین ، لەبەر ئەوەی دوو برگە زیادی سەر ماددەکە ناکەین تاکو ببێت بە هەشت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

خۆی ئەو برگانەی لە ماددە ئەساسیەکەن، ئەو برگانە پەیوەندییان بە هەموو وەزارەتەکە هەیە، ئەو لایەنە واردە کە ئەم دوو برگەیەمان زیاد کرد زنجیرەکەی بگۆڕین، من دەڵێم ئەو ماددەیە پێویستی بە گفتوگۆی زیاتر هەیە، لەوانەیە قسە هەیە لە نێوان لیژنەی یاسایی و جەنابی وەزیر، ئێمە ماددەی تر گفتوگۆ بکەین، هەموارکرنی ماددەی ٤٩ ، ئەگەر بە پەسەندی بزانن ئەو ماددەیە گفتوگۆی لەسەر دەکەین، بۆ ماددەی ٤٢دانیشتنێ دەکەین لە بەینی لیژنەی یاسایی و وەزیر و سەرۆکایەتی ئەنجومەن، بۆ ئەوەی بگەینە ئەنجامێک. کەواتە هەمواركردنی ماددەی ٤٩ بخوێننەوە.

بەڕێز کاکەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

تعدل المادة التاسعة والاربعون وتقرأ كالاتي:

المادة التاسعة والاربعون:

١- لمجلس الوزراء بناءاً على اقتراح الوزير حل المجلس البلدي، اذا فقد المجلس اكثرية اعضائه وله تشكيل لجنة مؤقتة تناط بها اعمال المجلس البلدي المنحل، لحين اجراء انتخاب المجلس البلدي ولايجوز لهذه اللجنة ان تتخذ اي قرار في معالجة اية قضية يقتضي الصرف عليها من صندوق البلدية ولم يسبق للمجلس ان اتخذ قرارا بها عدا المصاريف الدائمة الاعتيادية المرصدة في الميزانية المصدقة. الا في حالات الضرورة بناءاً على اقتراح الوزير و مجلس الوزراء.

٢- على الوزير ان يعلن الانتخابات في المنطقة التي يتقرر حل المجلس فيها بموجب الفقرة السابقة اعلاه خلال مدة شهر من تاريخ حل المجلس لانتخاب مجلس يحل محل المجلس السابق وتكون مدته مكملة له اذا كانت المدة المتبقية تزيد عن ستة اشهر.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسا ڕاتان چییە؟

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنەی هاوبەش لەگەڵ پڕۆژەکەیە کە جێگای مادده ئەصلیەکە بگرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی هاوبەش نییە، پێویستە بگوترێ لیژنەی یاسایی و لیژنەی خزمەتگوزاری لەبەر ئەوەی ئەوە داخیلی کۆنوسەکان دەبێ، پێویستە بە ڕاستی بخوێندرێتەوە

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنەی یاسا و لیژنەی خزمەتگوزاری مەبەستمان ئەوەیە کە جێگای مادده ئەصلیەکە بگرێتەوە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی دارایی ڕاتان تکایە.

بەڕێز جەمیل عەبدی سندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لەگەڵ دەقی هەموارەکەین.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تێبینی لەسەر ئەو ماددەیە هەیە؟، کاک عبدالخالق فەرموو.

بەڕێز عەبدولخالق محەمەد ڕەشید زەنگەنە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەهەموارەکە ڕام وایە بەو شێوەیە بێت (اذا فقد المجلس البلدي اکثرية اعضائه، لمجلس الوزراء بناءاًعلی اقتراح الوزير حل المجلس وله تشکيل) پاش و پێش بکرێ، لەبەر ئەوەی ئەوە ئەنجومەنێکی هەڵبژێردراوە وله لانی دیموکراتیەت وتاکو وا نیشان نەدرێ کە ئەنجومەنی وەزیران یان وەزیر تدخولی کردووە، ئەگەر پاش و پێش بکرێ زۆر جێگای خۆیەتی و دقیقترە و بۆ هەڵبژاردنیش جوانترە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

مامۆستا مەلا تاهیر فەرموو.

بەڕێز مەلا تاهیر زین العابدین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە برگە یەک نادیارییەک هەیە (لمجلس الوزراء بناءا عی اقتراح الوزير حل المجلس البلدي، اذا

فقد المجلس اكثرية اعضائه وله) ئەو (وله)وە بۆ ئەنجومەنی وەزیرانە یان بۆ وەزیرە؟ لەبەر ئەوەی ئەگەر دارشتنەکە تەواو بکەی بۆ ئەنجومەنی وەزیران دەگەرێتەوە نەک بۆ وەزیر، کەچی لە برگە دوو هاتووە(على الوزير ان يعلن الانتخابات في المنطقة) جا ئەگەر وەزیر راگەیاندنی هەڵبژاردنی بۆ ببێ واتا مافی ئەوەشی دەبێ کە لیژنە پێک بێنێ، تێبینی ترم ئەوەیە کە دەڵێ(الا في حالات الضرورة بناءا على اقتراح الوزير و مجلس الوزراء.) پێویستە بگوترێ وبموافقه مجلس الوزراء لە جیاتی واو.

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز کاک سەعید فەموو.

بەرێز محەمەدسەعید ئەحمەد یعقوبی:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبەر ئەوەی لە زۆر ماددەی شارەوانی، دەسەلات دراوەتە دەسەلاتی جێبەجێ کردن، زاندراویشە کە هەڵبژاردنی شارەوانی بۆ ٢٥/٥/٢٠٠١،مەبەستی کابینەی چوارەمی حکومەتی هەرێم لەو هەڵبژاردنە بەشداری جەماوەرە لە هەڵسوراندنی ئەو کارانەی کە رۆژانە راستەوخۆ پەیوەندی بەوانەوە هەیە، بۆیە پێشنیار دەکەم پرۆژەیەک پێشکەش بکرێت بۆ گۆرینی ئەو ماددانە تاکو ئەنجومەنی شارەوانییە هەڵبژێردراوەکان بتوانن ئەرکەکانیان لە خزمەتکردنی راستەو خۆی جەماوەر بە جێ بگەیەنن، ئەو هەموارانەی کەتاکو ئێستا ژمارەیان گەیشتۆتە چوارەم هەموار پێم وایە چارەسەری کێشەی دەسەلات ناکات لە بەینی دەسەلاتی یاسادانان و کە ئەنجومەنی شارەوانیەکان هەڵدەبژێردرین و ئەو یاسایەی کە ئێستا هەیە، سوپاس.

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک فەرسەت فەرموو.

بەرێز فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا/سکرتێری ئەنجومەن:

بەرێز سەرۆکی ئەنجومەن.

شتێکی ئاشکرایە کە ئەو هەموارکردنانەی کراون بۆ ئەوەیە تاکو هەنگاوێک بهاوێژین بۆ هەڵبژاردن و دیموکراتیەت، هەر ئەنجومەنێکی هەڵبژاردراو نصابێکی یاسایی هەیە ئەگەر بێت و ئەو نصابە نەمینێت واتا ئەو ئەنجومەنە بەپێی یاسا ناتوانێ کۆبوونەوەی خۆی بکات وشەرعیەتی کۆبونەوەی نامینێت ، بە رای من با بابەتەکە نەبێتە جوازی، ئەنجومەنی وەزیران مافی هەیە ئەو ئەنجومەنە هەڵبوەشێنێتەوە یا نا؟ لێرە جوازیە، باشە ئەگەر هەڵینەواشاندەوە لە هەمان کاتدا نصابیشی نەمابێ ئایا دەتوانێ ئیش و کاری خۆی بکات؟ بێگومان ناتوانێ،رای من ئەوەیە بکرێتە (على مجلس الوزراء و بناءاً على اقتراح الوزير حل المجلس البلدي) دوور نییە برادەرێکیش بلێ نصابیان نەماوە بۆ ئەنجومەن یان وەزیر ئەوە بکات؟ لێرە رۆڵیان دەبێتە

ڕۆڵێکی چاودێری، که فعلا ئەنجومەنەکە زۆربەی ئەندامانی نەماوە یان شێوازێکی ترە، دوور نییە یەکێ لە ماڵی خۆی دانیشتبێ و نەیەتە کۆبونەوەکانی ئەنجومەن و دەست لەکار کێشانەوەی خۆشی رانەگەیاندوە، ئەو کاتە دەتوانین بە وەسیلەیەکی تر چارەسەری بکەین، پێشنیارم ئەوەیە(على مجلس الوزراء و بناءاً على اقتراح الوزير حل المجلس البلدي) زیاتر دەگونجێ لەگەڵ مەبەستی هەموارکردن و عیلەتی هەموارەکە و بۆ چونی دیموکراتیەت ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەگەر تێبینی تر هەیە تکایە دەستتان بەرز بکەنەوە تاکو ناوتان بنووسین، کاک سەعید فەرمو.

بەڕێز محەمەدسەعید ئەحمەد یعقوبی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەرای من ئەو لیژنە کاتیەی پێناوێ، بەڵکو ئەو هەڵبژاردنەی کە دەکرێ ئەو چەند کەسانەی کە لە دەرەوەی ئەنجومەنی شارەوانین و دەنگیان هێناوە بە ئەندامی یەدەگ دابندرێن ، بۆئەوەی لە حاڵاتی ئەوەی کە خەلەل کەوتە ناو ئەندامەکان نصابیان تەواو نەبوو ئەو یەدەگانە بتوانن پڕیان بکەنەوە، وکارەکە بە یاسایی دەڕوات، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک د.ناسح فەرموو.

بەڕێز د. ناسح غەفور رەمەزان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەو تێبینیەی کە کاک فەرسەت ئاماژەی بۆ کرد زۆر لە جێگای خۆیەتی، بەرای من ئەگەر ئەوە بکرێ تێبینیەکەی کاک عبدالخالق زەنگەنەش چارەسەر دەکرێ لەبەر ئەوەی ئەگەر گوتت (على)ئەوە لەسەری فەرز دەکرێ، بەلام لە دوای ئەوە دەڵێ (وله تشكيل لجنة) بەرای من لێرەش ببێتە (عليه تشكيل لجنة)باشترە و دەقیقتر دەبێ،سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

(لە)مەبەستی ئەوەیە یان ئەوانە بهێڵێتەوە کار بکەن یان لیژنەیەکی تازەی کاتی دروست بکەن ، کاک عەبدوالخالق فەرموو.

بەڕێز عەبدولخالق محەمەد رەشید زەنگەنە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ پێشنیارەکەی کاک فەرسەتم بکرێتە (على مجلس الوزراء)بەس دوای ئەوەی بڕگەکە دەگۆڕێ دەبێتە (اذا فقد المجلس اكثرية اعضائه) ئەوەش بە رای من لە لانی دیموکراتیەوە زۆر گرنگە، بۆ خۆشمان وا جوانە، با وا لێک نەدرێتەوە کە ئەنجومەنی وەزیران دەتوانێ ئەنجومەن

هەڵبژێرێ ، هیچ فەرقیش ناکات، بە پێچەوانەوە ترخێکی زیاتریش دەدا بە یاساکە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەوە پێش و پاش دەکرێ، بەلام من پرسیارێکی ترم هەیە، لەوانەیە ئەوەی پێش و پاشەکە لەوانەیە ببێ، لە لانی زمانەوانیش لەجێگای خۆیەتی، هۆیەکە پێش دەکەوێ، اجرائەکە دوای ئەوە دێت، اجرائەکەش یاسایی بێت باشترە،ئەو لیژنە کاتیە لەو ئەندامانە بن کە هەڵبژێردراون باشترە یان لیژنەیەک بێت بە کەیفی خۆیان پێکی بێنن،؟ پێویستە (من اعضائه المتبقين) من وای بۆ دەچم باشتر بێت،(لجنە موقتە من الاعضاء المتبقين) لەبەر ئەوەی ئەوانە لە ئەصلا هەڵبژێردراون ، ئەوانە ئەندامیەتی خۆیان لە دەست نادەن، دەبێ ئاماژەیەک بەوانە بدرێ لەبەر ئەوەی ئەوانە ئەندامیەتی خۆیان لە دەست نادەن، بەو شێوەیە ئەندامیەتی لەدەست دەدەن، دەبێ چارەیەکی بۆ بدۆزینەوە، رای جەنابی وەزیر، دەتوانن لەسەر هەموو پرسیارەکان رای خۆتان بدەن، فەموون.

بەڕێز مەئموون بریفکانی/وەزیری شارەوانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەوە کە لێرە دەڵێ هەڵوەشاندنەوەی ئەنجومەن ، ئێمە ناتوانین سود لە هەندێ ئەندامی متبقی بکەین، لێرە (على المجلس) یان (للمجلس) مانای وا نییە کە دەسەلاتێک بێت کە ئەنجومەنی وەزیران بیکات، تەنها هەم ئاهەنگیەکەیە، ئەگەر ئەنجومەنەکە نەما خۆ بەرێوەبەری شارەوانی ناتوانێ ئەوە بکات، دەبێ بگەرێینەوە بۆ سەرچاوەکانی خۆمان، یان بە دووبارە هەڵبژاردن یان هەڵبژاردنێکی مەحەلی تەنها بۆ شارەوانییەکە دەکەی ،مەبەستەکە تەنها هەم ئاهەنگی اداریبە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک حوسێن فەموو

بەڕێز حوسێن عەلی کەمال:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیار دەکەم (من الاعضاء المشاركين فى الانتخابات)بێت .

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاک ئیبراهیم سەعید فەرموو.

بەڕێز ئیبراهیم سەعید محەمەد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەیاسا ئەصلیەکە دەڵێ ئەنجومەنی شارەوانی هەتا بیست و یەک ئەندام مافی هەیە، ئەگەر ئەو

ژمـارەیە نەبوو ،ئەو ئەندامـانەی کـە دەنـگیـان دراوەتێ ئەوەندە نـەبوون، بۆ نمونە بیـسـت و پێنج ئەندامان هەیە، بیست و یەکی ئەنجومەنەکەیان پێک هێنا، دوایی حەل بوو ئەو چوار ئەندامەی کەماون چارەسەری کێشەکە ناکات، با ئێمە بوارێک بە ئەنجومەنی وەزیران بدەین چارەسەرێک بکات بە هەر شێوەیەک بێت.

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن:

بە هەر حاڵ بەپێی یاسا لێژنەکە کاتیە تەمەنی لە شەش مانگ کەمترە، کاک شێروان فەرموو.

بـەڕێـز شـێـروان نـاسـح حـەیـدەری:

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن.

کە ئەنجومەنی شارەوانی حەل بوو، ئەندامانی ئەنجومەنەک صیفەتی ئەندامیەتی لەدەست دەدەن، لە هەمان کاتدا هیچ لاریەک نییە کە بینەوە ئەندام لەو لێژنەیە، هیچ بەر بەستێکی یاسایی نییە ،کە لێژنەکە پێک دەهێندرێ دوو سێ ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی دێنین لە زمنی ئەندامانی لێژنە دایان دەنێین، ئەوە یەک، سەبارەت بە خەرجی بەردەوام ئەو لێژنەیە ئەو مافەی هەیە ،بەڵام سەبارەت بە خەرجی زەروری دەڵێ(بناءأعلى اقتـراح الوزير و مـجلس الوزراء) ئـەوە واتـا بـە پێشنیـاری هەر دووکیـان (بناءاً على اقتراح الوزير و موافقة مجلس الوزراء)بەو شێـوەیە بێت باشترە سەبارەت بە خەرجی زەروری، سوپاس.

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن:

بە دیدی من ئەوە هەڵەی چاپە، لەوانەیە پەڕیـبێت، ئەگـەر کـۆکن لەسـەر ئەوە پێشنیـارێک پێشکەش دەکەین، حکومەت و لێژنەی یاسایی لەسەری پێک بێن بۆئەوەی کارەکەمـان ئاسان کەین، ئەو پاش و پێشە دەکەین (١- اذا فقد المجلس اكثرية اعضائه فعلى مجلس الوزراء بناءاً على اقتراح الـوزير حل المجلس البلدي، وللوزير تشكيل لجنة مؤقتـة تناط بهـا اعمـال المجلس البلدي المنحل، لحين اجراء انتخاب المجلس البلدي ولايجوز لهـذه اللجنة ان تتخذ اي قـرار في معالجة اية قضية يقتضي الصرف عليها من صندوق البلدية ولم يسبق للمجلس ان اتخذ قرارا بها عدا المصاريف الدائمة الاعتيادية المرصدة في الميزانية المصدقة الا في حالات الضرورة بناءا على اقتراح الوزير و مجلس الوزراء . ئەو هاتان پێ باشە؟ ئەوەش گرفت نییە، لە جیاتی وەزیر ئەنجومەنی وەزیران،لێژنەی یاسا فەرموون.

بەڕێز کـاکـەڕەش مـحـەمـەد نەقـشـبـەندی:

بـەڕێـز سـەرۆکـی ئـەنجـومـەن.

بۆ ئەوەی کاک عەبدولخالق فەرمووی، جەنابیشتان راتان لەسەرە (١- اذا فقد المجلس اكثرية اعضائه على مجلس الوزراء بناءاً على اقتراح الوزير حل المجلس البلدي، وتشكيل لجنة مؤقتة تناط بهـا اعـمـال المجلس البلدي المنحل، لحين اجراء انتـخـاب المجلس البلدي ولايجوز لهـذه

اللجنة ان تتخذ اي قرار في معالجة اية قضية يقتضي الصرف عليها من صندوق البلدية ولم يسبق للمجلس ان اتخذ قرارا بها عدا المصاريف الدائمة الاعتيادية المرصدة في الميزانية المصدقة الا في حالات الضرورة بناءا على اقتراح الوزير و مجلس الوزراء.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئاوا لەسەری كۆكن، تەنها پاش و پێش كراوە گۆڕانكاری تێدا نەكراوە، دەیخەینە دەنگ دانەوە، ئەو بەڕێزانەی ماددەكە بەو شێوەیەی كە خوێندارایەوە پەسەند دەكەن دەستیان بەرز بكەنەوە، كێ پەسەندی ناكات؟ بە تێكڕای دەنگ ئەو هەموارە پەسەند كرا.

سەبارەت بە ماددەی ٤٢، بەڕێزانی لیژنەی یاسایی ئەوانەی لەسەر سەكۆن و بەڕێزان وەزیری دارایی و وەزیری شارەوانی لێرە بمێننەوە، ئەندامە بەڕێزەكانی تر ١٥ دەقیقە پشوییەك بدەن و دوایی بگەڕێنەوە شوێنی خۆتان تاكو زوو بڕیارێكی لێ بدەین، بەردەوام دەبین لەسەر دانیشتنەكەمان، ئێستا دێینە سەر هەموار كردنی ماددەی «٤٢»، تكایە لیژنەی یاسا گەیشتنە چ رادەیەك، فەرموون.

بەڕێز كاكەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێستا دەقی هەموار كردنەكە دەخوێنینەوە بەو شێوەیەی خوارەوە:

تعدل الفقرتان «٢»و «٣» من المادة «٤٢» وتقرآن كالاتي:

الفقرة «٢»: تنظيم الميزانية وفق تعليمات وزارة المالية والاقتصاد.

الفقرة «٣»: على المجلس البلدي مناقشة الميزانية و إقرارها ورفعها الى الوزير للمصادقة عليها.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئێستا ماددەی «٤٢» پاش هەموار كردنی ئەیخەینە دەنگدانەوە، كێ لەگەڵ ماددە «٤٢»دایە بەو شێوەیە كە خوێنرایەوە؟..سوپاس.. كێ لەگەڵ نییە؟ بە گشتی دەنگ پەسەند كرا، فەرموو.

بەڕێز كاكەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

المادة «٥» : لا يعمل بأي نص يتعارض وأحكام هذا القانون.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

هیچ تێبینییەك لەسەر ماددەی «٥» هەیە؟، نییە، كێ لەگەڵ ماددەی «٥»دایە بەم شێوەیەی كە خوێنرایەوە؟،.. سوپاس.. كێ لەگەڵ نییە؟، كەواتە بەگشتی دەنگ ماددەی «٥» وەرگیرا، دێینە سەر ماددەی «٦» فەرموو.

بەڕێز كاكەڕەش محەمەد نەقشبەندی:

المادة «٦»: على مجلس الوزراء تنفيذ أحكام هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەسەر ماددەی «٦» هیچ تێبینییەک هەیە؟، نییە، کێ لەگەڵ ماددەی «٦»دایە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟، بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ماددەی «٧».

بەڕێز کاکەرەش محەمەد نەقشبەندی:

المادة «٧»: ينفذ هذا القانون أعتباراً من تاريخ نشره في جريدة«وقائع كوردستان».

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هیچ تێبینییەک هەیە لەسەر ماددەی «٧»؟، نییە، کێ لەگەڵ ماددەی «٧»دایە؟..سوپاس.. کێ لەگەڵ نییە؟، بەگشتی دەنگ پەسەند کرا، ئێستا پرۆژەی هەموار کردنە کە هەمووی ئەخەینە دەنگدانەوە، کێ لەگەڵ پرۆژەی هەموار کردنی یاساکەیە بەو شێوەیەی کە خوێنرایەوە و گفتوگۆی لەسەر کرا؟..سوپاس.. کێ پەسەندی ناکات؟ بە گشتی دەنگ پرۆژەکە پەسەند کرا، لێرەدا کۆتایی بە دانیشتنی ئەمرۆمان دێنین بۆ دانیشتنی داهاتوو ئاگادارتان دەکەینەوە، زۆر سوپاستان دەکەین.

فەرسەت ئەحمەد عەبدوڵلا
سکرتێری ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی عێراق

چوارەمین هەموارکردنی یاسای ژمارە(٦)ی ساڵی ١٩٩٣
یاسای ئیدارەی شارەوانییەکانی هەرێمی کوردستانی عێراق

بە ناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بە ناوی گەلەوە
ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق
ژمارەی دەرهێنان: ٣
رۆژی دەرهێنان: ٢٠٠١/٤/١٩

پشت بە حوکمەکانی برگە (١)ی ماددەی (٥٦) و ماددەی (٥٣) لە یاسای ژمارە (١)ی هەموارکراوی ساڵی (١٩٩٢)و، لەسەر داواکردنی وەزیری شارەوانی وگەشت گوزارو ڕەزامەندی لەسەر کردنی ئەنجومەنی وەزیران، وئەو یاسارکارییەش کە ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق لە دانیشتنی ژمارە(٧)ی رۆژی (٢٠٠١/٤/١٨)یدا ئەنجامی داوەو، بەپێی ئەو دەسەلاتەش کە برگە(٣)ی ماددەی دووەم یاسای ژمارە(١٠)ی ساڵی ١٩٩٧پێمانی داوە، بڕیاری دەرهێنانی ئەم یاسایەی خوارەوەمان دا:

یاسای
ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٠١
چوارەمین هەموارکردنی یاسای ژمارە(٦)ی ساڵی ١٩٩٣
یاسای ئیدارەی شارەوانییەکانی هەرێمی کوردستانی عێراق

ماددەی یەکەم:

ماددەی بیست هەموار دەکرێ و، بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێنرێتەوە:

ماددەی بیست:

١- سەرۆک و ئەندامانی ئەنجومەنی شارەوانی(ئەوانەیان کە فرمانبەر نین)مانگانە بەپێی ئەم تەفاسیلەی خوارەوە پاداشت دەکرێن:

پله	سەرۆک	ئەندام
تایبەت	٤٠٠٠ دینار	١٠٠٠دینار
نایاب	٣٠٠٠ دینار	٨٠٠ دینار
یەکەم	٢٠٠٠ دینار	٧٠٠ دینار
دووەم	١٧٥٠ دینار	٦٠٠ دینار
سێیەم	١٥٠٠ دینار	٥٠٠ دینار
چوارەم	١٠٠٠ دینار	٤٠٠ دینار

٢- فرمانبەرێ ئەندام بێ یان بۆ سەرۆکایەتی هەڵبژێردرابێ، سەرپشکە یا مووچەی مانگانەکەی خۆی یان ئەو پاداشتەی کە لە بڕگە(١)ی سەرەوەدا هاتووە، بۆخۆی بەگەن بکات.

٣- دەشێ هەندێ لە ئەندامانی ئەنجومەنی شارەوانی، لەسەر پێشنیاری ئەنجومەن و تەسدیق کردنی وەزیر، خۆیان بۆ ئەرک وفرمانی ئەنجومەن تەرخان بکەن و، باشتریش وایە رێژەی تەرخان بووەکان لە سێیەکی ئەندامانی ئەنجومەنی شارەوانی زیاتر نەبێ.

٤- ماوەی خزمەتی سەرۆک وئەندامانی ئەنجومەن بۆ هەموو مەبەستێکی خزمەت وخانەنشینی بە خزمەت حساب دەکرێ.

ماددەی دووەم:

مادەی چل ویەک هەموار دەکرێ و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێنرێتەوە:

ماددەی چل ویەک:

نابێ، بەبێ ئیجازە وەرگرتن لە شارەوانییەوە هیچ بینایەک دابمەزرێ و، لەسەر شارەوانییش پێویستە کە بۆ دامەزراندنی(عمارة) پرس ورای(پلان دانانی پسپۆڕی ئاوەدانکردنەوە)وەربگرێ.

ماددەی سێیەم:

بڕگەی(٣،٢)لە ماددەی چل ودوو هەموار دەکرێ و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێنرێتەوە:

٢- بوجە بەپێی رێنماییەکانی وەزارەتی دارایی وئابووری رێک دەخرێ.

٣- ئەنجومەنی شارەوانی دەبێ گفتوگۆ لەسەر بوجەکە بکاو ئیقراری بکات وبەرزی بکاتەوە بۆ وەزیر کە تەسدیقی بکا.

ماددەی چوارەم:

ماددەی چل ونۆ هەموار دەکرێ و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێنرێتەوە:

ماددەی چل ونۆ:

١- ئەگەر ئەنجومەنی شارەوانی زۆربەی ئەندامانی لەدەست دا، ئەوە، لەو بارەدا ئەنجومەنی وەزیران پێویستە لەسەر پێشنیازی وەزیر ئەنجومەنی شارەوانییەکە هەڵوەشێنێتەوەو بۆیشی هەیە لیژنەیەکی رەفتەنی پێک بهێنێ و ئەرک وفرمانی ئەنجومەنە شارەوانییە هەڵوەشاوەکە بخرێتە ئەستۆی تا هەڵبژاردنی ئەنجومەنی شارەوانی ئەنجام دەدرێ.

ئەم لیژنەیەش، لە حاڵەتی زەروورەدا نەبێ کە بەپێشنیاری وەزیرو رەزامەندیی ئەنجومەنی وەزیرانی لەسەر بێ، دەنا لەو مەسرەفە بەردەوامە ئاسایییانە زیاتر کە لە بوجە تەسدیقکراوەکەدا بۆی دانراوە، نابێ هیچ بریارێ بۆ ئەنجام دانی هیچ مەسەلەیەک بدا کە لە سندووقی شارەوانییەوە خەرج و مەسرەفی لێ بکرێ ولەوەو پێش ئەنجومەن بریاری لەسەر نەدابێ.

٢- ئەو ناوچەیەی کە بەپێی برگەی یەکەمی ئەم ماددەیە ئەنجومەنی تێدا هەڵوەشێنراوەتە، وەزیر پێویستە لەماوەی مانگێکدا ـ کە لەرۆژی هەڵوەشاندنەوەی ئەنجومەنەوە دەست پێ دەکاـ هەڵبژاردنی ئەنجومەنێکی تێدا جارِ بدات جێگای ئەنجومەنەکەی پێشتر بگرێتەوە. خۆ ئەگەر هات وباقیمەنی ماوەکە لە شەش مانگ زیاتر بوو، ئەوە، لەو بارەدا ماوەی ئەمیان دەبێتە تەواوکەری ماوەکەی ئەو.

.ماددەی پێنجەم:

هەر دەقێ پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە بێت، ناخرێتەبەرکار.

ماددەی شەشەم:

پێویستە ئەنجومەنی وەزیران حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنە بەرکار.

ماددەی حەوتەم:

ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە وەقایعی کوردستاندا، دەخرێتە بەرکار.

د.رۆژ نوری شاوەیس

سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق